

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političsko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna šte. 1'50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po ceniku od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Neznosne razmere za učiteljstvo ob meji in v Prekmurju.

Že od nekdaj je bilo naše narodno ču teče učiteljstvo na obmejnih solah na slabem, posebno če si je bilo popolnoma svesto vzvišene naloge med narodom.

Boriti se je moralo na vse strani, predvsem z oblastmi, ki so bile nemškega in madžarskega duha, in je bil njih namen raznarodovalen. V drugi vrsti se je moralo boriti proti tujerodcem in renegatom, katerim je bilo vsled svojega dela vedno trn v peti. Skušali so onemogočiti učitelja in njegovo delo. Z raznimi ovadbami in denuncijacijami so hoteli doseči njegovo premestitev. Ne le, da se ga je za njegovo vestno narodno delo preziralo pri prošnjah za podelitev boljših mest; z boleštvom v srcu je moral gledati, ko so dobivali drugi, ki se narodno niso »ekspozirali«, boljša mesta, torej za brezdelje plačilo. Renegate se je celo povzdigovalo v de veta nebesa. Za svoje iskarijotsko delo so prejimali denarne podpore od raznih tujih bojnih društev. Narodni učitelj je ostal brez plačila, zasmehovan in preziran. V tolažbo mu je bila edino zavest, da pomaga s tem svojemu narodu. V veliki meri je zasluža učiteljstva, da pomembvanje ni tako napredovalo kakor so si ga Nemci zamislili.

Prišel je prevrat. Oddahnili smo se vsi, vedeli smo, da je raznarodovalni tok zajezen, a ne še popolnoma ustavljen. Sanjali smo o boljših dneh, ko bomo svoje sile, ki so bile vezane v boju z našimi sovragi, uporabljali v druge svrhe. A marsikdo je doživel razočaranje. Bivši renegati so postali čez noč zopet na videz najboljši Slovenci, narodnjaki in Jugoslovenci. Kakor so poprej zatajili svoj materni jezik, tako so sedaj prikrito zatajili zopet janičarstvo iz strahu pred osveto tistih, ki so jim včeraj se delali krivico. Prikrito pravim, ker vedno so še upali, da se vrne Habsburgovec, ki jim pomore do nekdanjega gospodovanja.

In mi? Svesti si velike zmage nismo mislili na osvetlo, velikodušno smo jim odpustili. Smo slovanske duše! Ostajali so razni renegati nadalje na svojih mestih, kakor bi se ne zgodilo ničesar.

Polagoma so uvideli, da tla vendar niso tako vroča, kakor so si jih predstavljali in zopet so pričeli s svojim delom. Sedaj iščejo zatočišča pri raznih političnih strankah. Povsod so se jim vrata na stežaj odpirala, čim večji odpadnik je bil, tem rajše se ga je sprejelo, ne radi tega, ker se je vrnil izgubljeni sin pod domačo streho, ampak ker se je pričakovalo, da privede več grešnikov njegovega kova v stranko — za kroglice se vendar gre! Ti ljudje iščejo pri političnih strankah le dobiček, one naj jih ščitijo, jim preskrbe eno in drugo. Koliko narodnih grehov gre na ta račun! Da ni to v prid stranki ne pomišljajo vodilni krogi. Ko vidijo, da jim ena stranka ne more pomagati (ker ni na vladi) »presedajo« v drugo in izkoriščevanje se prične znova.

Uvidevajoč, da je to lahek posel in brez nevarnosti, delo pridno nadaljujejo in bivši nemškutarji in madžaroni so zopet to, kar so bili. Preganjanje nacionalnega življa se zopet nadaljuje, predvsem učiteljstva. Da jim je zaveden učitelj trn v peti se razume, saj ta sedaj uničuje to, kar so oni delali deset in desetletja. S pomočjo strank (kakor pred vojno) hočejo preganjanje in premeščati učiteljstvo, saj smo na Balkanu!... Samo eden slučaj! Kortež (t. j. politični agitator) telefona: »... V D. velikanski shod, 4000 ude-

ležencev, zasigurnih ravno toliko glasov, prosim tega in tega (naštevajo dolgo vrsto imen, večinoma učiteljev) takoj premestiti, razumete, takoj premestiti, drugače bo samo 2000 glasov.« — Brez komentarja!

Zalostnejše pa je, da takim ljudem nasedajo in pomagajo celo naše oblasti. Če te kdo denuncira, takoj boš premeščen, saj so časi, ko se denuncijantu več verjame, kakor izjavam upravitelja, nadzornika in ne vem še koga.

Tovariš, jugoslovanski dobrovoljec in invalid, se mi je pritoževal, da je neki veliki župan pri oficialnem posetu njega in ostalo učiteljstvo ignoriral, dočim se je s sosedom, nemškutarjem ostentativno dolgo razgovarjal. Videl sem, da je to tovariša, ki je znan kot narodni delavec, peklo. Potolažil sem ga, da se je mož moral že zavedati, da ni vreden razgovora z njim, ki je pomagal ustvarjati državo, katera mu daje sedaj kruh. Ne smemo biti preveč sentimentalni in ne pozabiti pregovora: Povej s kom občuješ in jaz ti povem kdo si!... Zalostno, a resnično!

V poslednjem času opažamo, da so tajne sile zopet na delu. Lotile so se to pot uglednega in delavnega šolskega nadzornika. Ker uvidevajo, da se učiteljstva danes ne da več premeščati kakor so si želeli, skušajo doseči odstavitev šolskega nadzornika in namestiti ga — madžarona.

Koncert zbora slovenskega učiteljstva UJU v Zagrebu.

Sijajen uspeh pevskega zbora. — „Novosti“ pišejo: Ne sjećamo se kada je poslije prevrata imao koji zbor iz naše kraljevine takav uspeh, kao zbor slovenskih učitelja.“ — „Jutranji list“ poroča: „Zbor slovenskih učitelja spada u prve redove naših pjevačkih društava, a imade sve preduvjete, da nas i našu muziku odlično reprezentuje u inozemstvu.“

— Kritika odličnega strokovnjaka o koncertu v „Riječi“.

Zopet je storilo slovensko učiteljstvo, včlanjeno v UJU poverjeništvo Ljubljana, velik korak naprej v poglobitvi svojih stanovskih vezi z ostalim učiteljstvom v državi in poneslo dober glas o svojem smotrenem delu na kulturnem polju med svet. Pevski zbor slovenskega učiteljstva je bil to, čigar člani in članice so se z velikimi gmotnimi žrtvami, globokim samozatajevanjem in vztrajno pridnostjo pripravljali na prireditve pevskega koncerta izven ožje domovine — v Zagrebu.

Odhod iz Ljubljane.

Svest si svojega gotovega uspeha se je odpeljal pevski zbor, ki šteje 70 članov — učitelj in učiteljice, pod vodstvom svojega predsednika tov. Marka Bajuka in svojega neumornega dirigenta tov. Srečka Kumarja v soboto zjutraj v Zagreb. Zboru sta se pridružila kot zastopnika poverjenstva tovariša Grum in Kobal. Poverjenik tov. Andr. Skulj je bil dopoldne službeno zadržan. Dospel je šele zvečer v Zagreb.

Sijajen sprejem.

Zagrebske »Novosti« z dne 15. januarja poročajo:

Včeraj opoldne so došli v Zagreb na glavni kolodvor slovenski učitelji in učiteljice. Na peronu je čakalo drage in simpatične goste skoro vse zagrebško učiteljstvo, obe učiteljski pevski društvi, ostale glasbene korporacije in lepo število meščanstva.

Prvi jih je pozdravil poverjenik UJU v Zagrebu g. Josip Škavič. Izvajal je: »V tem

Vsi, ki mislijo, da je učiteljstvo igrača v rokah političnih strank, naj se zavedajo, da je učiteljstvo danes strnjeno v močno falango, ki bode vse take napade skupno odbijalo. Slovenija ni Makedonija, kjer bi uspevale take metode.

Učitelji, ki v narodnem oziru niso bili popolnoma neoporečni, ne spadajo na obmejne šole. Ne moremo si misliti, kako naj uspešno deluje za nacionalno stvar države, kogar ljudje poznajo, da je bil nemškutar ali madžaron in ne morejo pozabiti, da jim je izvalil tolike vsote za vojno posojilo. Tudi na to bomo morali misliti, ako nočemo, da se bodo ponavljali slučajji, ko je učenec obrtniške šole, Slovenec, iz kraja, kjer ni niti enega Madžara — absolvent popolnoma slovenske šole — kričal na dan 1. decembra: »Živela Madžarska!« Tu se vidi jasno, da je bil učitelj v pogledu nacionalne vzgoje, popolnoma pasiven.

Danes po večini nima učiteljstvo pri oblastih za delo na meji zaslombe, kakor bi jo moralo imeti. Ne ozirajmo se na to in iščimo zaslombe v organizaciji, ki ve ceniti delo v obmejnih krajih ter bo svoje sile tem lažje uporabila v to, da se razmere tudi tu temeljito izpremenijo, čim trdnje in čim delavneje se strnemo okrog nje.

Vse te razmere niso slučajne, temveč so posledica duha in režima, proti kateremu se imamo boriti, kar se zavedamo!

beznijo in da se boste počutili med nami kot med svojimi. V Zagrebu, zibelki ilirizma, v mestu Ljudevita Gaja in Stanka Vraza, v mestu, kjer se ponosno dviguje Strossmayerjeva akademija, je vsak Jugosloven v svojem domu, a posebno vi, slovenski učitelji in učiteljice, ki z nami sodelujete že od nekdaj na narodnem polju. Naj ostane današnji obisk trajno zapisan v srcih nas vseh, krepi naj one vezi, ki so nas spajale doslej, ker bo to vse le v korist našemu narodu, njegovi moči in napredku. S to nado vam kličem ponovno z radostnim srcem: Da ste nam dobro došli! Zivelilo!

Nato je pozdravil brate Slovence mestni šolski nadzornik Matko Kasumović. Izvajal je: »Spoštovana gospoda! Čast mi je kot mestnemu šolskemu nadzorniku pozdraviti tovariše, ki potujete kot odlični pevski zbor po naši državi in ste prišli najprej v našo sredo. Dobro nam došli v hrvatski prestolici; upam, da boste našli najlepši odziv, ko boste z lepo slovensko pesmijo razveselili srca Zagrebčanov. Kot člani stanu, ki dviga narodno vzgojo in prosveto, katerega je veliki pedagog in učitelj Slomšek obdaril s temelji vlike kulture, nadaljujete s svojim delom delo Slomškovo. V tem imenu želim, da vas ona prisrčnost, s katero vas sprejemamo v našem Zagrebu, spremlja po vseh krajih naše države.

Za tem je pozdravil navzoče učiteljstvo učenec osnovne šole Oldožih Zavrnik, po rodu Slovenec. Deklamiral je pesem »Pozdravljam Te, gorenska stran...«, na koncu katera je izročil ge. Bajukovi šopek svežih rdečih vrtnic, kar je vse dirnilo.

V imenu hrvatskega pevskega društva »Kolo« je želel dobrodošlico pevskega zboru g. St. Debeljak, v imenu pevskega društva »Lisinski« g. Strmac, za pevsko društvo »Mladost« g. dr. Bakašun in za »Balkan« g. Puhalo.

V imenu gostov je odgovoril vsem odusevilenim pozdravom g. Marko Bajuk ter se zahvalil za pažnjo in ljubeznivost, s katero so bili sprejeti slovenski učitelji in širitelji slovenske pesmi prikrat tako lepo v glavnem mestu hrvatskem.

Pred koncertom.

Po oficijelnem pozdravu je krenil zbor v spremstvu gostoljubnih Zagrebčanov, predvsem učiteljstva, v mesto in se podal naravnost v Glasbeni zavod, kjer je imel zbor kratko skušnjo. Zatem se je vršil v restavraciji »Lovački rog« skupni obed. G. restavrat Tona je v svojo priznana kuhinjo in točno postrežbo zadovoljil svoje goste v polni meri. In ni čuda, da je bilo razpoloženje v zboru tako prigrčno. Po obedu so si ogledali naši tovariši (ice) pod vodstvom zagrebških tovarišev gg. Markovca, Benakovića in Trbuljaka zgodovinski Zagreb.

Ves aranžma celotne prireditve je prevzelo pevsko društvo »Kolo« in zagrebško učiteljstvo UJU, na čelu mu poverjenik g. Škavič in tov. Milojevič.

Koncert.

Točno ob 8. uri je bila dvorana že docela popolnjena. Koncert je uspel nad vse pričakovanje. Pevsko društvo »Kolo«, akad. pevski zbor »Balkan« in zagrebško učiteljstvo so poklonili zboru v znak priznanja, krasne vence s trakovi. Navdušenja in priznanja za lepo slovensko pesem ni bilo ne konca ne kraja. Koncertu je prisostvovala elitna zagrebška publika, v prvi vrsti glasbeniki, kakor gg. Barle, Dobrinić, Zaller, Grgošević, Kajčević, Smodej, dalje armijski komandant Matić, divizijski komandant general Uzun-Mirković in komandant mesta general Radovanović. Med ostalim odličnim

vrste znanilec zarje Vidove. Malim narodom so v dnevih tesnobnih takih glasniki prav tako potrebni kot vsakdanji kruh.

Hvaležno mora biti velikemu petdesetletniku zlasti še slovensko učiteljstvo in njemu izročena mladina. Saj je ravno mladini poklonil najlepših pesmi in s tem tudi učiteljstvu odprl na stežaj vrata k lepotam naše pesmi in našega jezika.

Ko so nekoč potožili učitelji pri neki konferenci tujerodnemu ravnatelju tamkajšnje učiteljice, da je težko obravnavati z otroci kako pesem, jim je rekel: »Kaj pravite? Vi imate vendar Župančiča in Levstika! Ta dva pojeta mladini sama! Tudi pri mnogo večjih narodih ne najdem boljših.« — Mož je bil namreč odlični poet in zelo dober poznavalec naše literature.

Ob petdesetem rojstnem dnevu se učiteljstvo z mladino hvaležno spominja velikega pesnika in pokonci moža, ki nam je do skrajnih možnosti odkril lepoto naše besede in ustvaril pravih biserov za sedanji in bodoči rod ter dal tujini o svojem narodu »potrdilo za ta svet«.

Želi mu iz hvaležnih src: »Naj še doigo, dolgo sveti svojemu narodu!«

Fr. L.

LISTEK.

Oton Župančič.

(Ob 50-letnici rojstva.)

»Kadar se bo izvedla ocenitev celokupne jugoslovanske književnosti, bo ugled Otona Župančiča še bolj zrastel... tedaj mu bodo Srbi in Hrvati morali dati prednost pred mnogimi svojimi največjimi pesniki.« — Te besede je napisal pred par leti Petar Grgec v »Hrv. Prosveti« o našem velikem kulturnem delavcu, pesniku O. Župančiču ki praznuje 23. t. m. petdesetletnico svojega rojstva.

V času, ko nismo imeli Slovenci pokazati svetu ničesar pomembnega, je vstal brez predhodnikov, nepričakovano in osamljen velikan Prešeren, ki je prvi v nedosežnih glasovih domače govorce dajal izraza najrazličnejšim čustvom. — Drugi, ki je v letih propadanja literature vzrasel iz naroda in nam ustvaril klasično prozo na podlagi žive narodne govorce, je bil Levstik. In ko so proti koncu preteklega stoletja segli tudi do nas valovi zapadnih evropskih literatur, so vstali novi glasniki in nas častno uvrstili v krog večjih evropskih narodov. To je bil na-

stop naše moderne, s Cankarjem v prozi in Župančičem v poeziji.

Umetniška pot O. Župančiča je tako utemeljena kot more biti le pri pravem umetniku: resnična slika njegove notranjosti. To-like slikovitosti razpoložej, brez bolne sentimentalnosti, ne najdemo zlepa pri kakem pesniku. Vse preveča zdravje naroda, iz katerega je izšel in pri katerem se je učil življenjske modrosti. In zato ker ga pozna, ga tudi čišla: »Naš narod moder je kot kralj Matjaž.«

Že pri prvih njegovih pesmih vidimo, da se je učil pri neizčrpnem viru narodne pesmi: slovanske, srbohrvatske, maloruske, češke. Podal je naši mladini s svojimi »Pisanicami«, »Cicibanom« i. dr. najlepše bisere mladinske literature. Mnogo življenjske modrosti je v njih, a vse so povite v tako nepriljeno obliko, da prevzamejo s svojo navidezno preprostostjo tako otroka kot odraslega, ki najde v njih polno globokih resnic.

Preko mladostne življenja polne »časne opojnosti«, ki pomenja prevrat tedanje literarne dobe se njegov duševni pogled obrne po svetu. Pesnik postane filozof in prerok, ki kaže narodu bodočnost in mu stavlja pred oči ogledalo, želeč mu, da bi prišel »do svoje podob«, kot želi sam sebi. Skrbi ga usoda

občinstvom je bil dalje zastopnik mesta, senator Šarič, prosvetni inšpektor dr. Ivan Kasumović, univ. prof. dr. Fran Flešič, zastopniki katoliške in pravoslavne cerkve, zastopniki pevskega društva »Kolo« s predsednikom dr. Koreničem, zastopniki »Muzičke akademije«, pevskih društev »Lisinskih«, »Balkan« in »Mladost« ter zastopniki poverjenišva UJU in jugoslovanskega učiteljskega društva »Jedinstvo«. Ocenio o koncertu priobčimo na drugem mestu. Slovensko učiteljstvo si je postavilo v našem Zagrebu s tem nastopom krasen spomenik svoje kulturne misije tudi na glasbenem polju.

Slavnostni banket.

Po koncertu se je vršil v hotelu »Royal« banket ki sta ga priredila na čast gostom in predstavnikom mestna občina in pevsko društvo »Kolo«. Večer je potekel v najlepšem razpoloženju in v pravem bratskem razgovoru. Banketa so se udeležili razni predstavniki zagrebskih oblasti, društev in korporacij.

Otvoritveno napitnico je izrekel poverjenik UJU Zagreb, g. Škavič — Nj. Vel. kralju, nakar se je pričela vrsta napitnic, ki so trajale pozno v noč.

Najprej je napil g. Škavič slovenskemu učiteljstvu, povdarjajoč važno kulturno misijo istega. Tov. Pilek se v imenu zagrebskega učiteljstva pridružuje napitnici in želi, da bi slovenski učiteljski zbor čimprej posetil zopet Zagreb. Tov. Andrej Skulj se zahvaljuje vsem, ki so količjak pripomogli k današnjemu uspehu, povdarja skupno delo Srbov, Hrvatov in Slovencev in napije mestu Zagrebu ter hrvatskemu narodu. Zatem omenja tudi našo hrabro vojsko in nazdravi navzočima generaloma. (Burni aplavz in živio naša vojska). Div. gen. Mirković odgovarja v temperamentnem in krasno zasnovanem govoru in povdarja važnost sodelovanja učiteljstva in vojske, ker imata ta dva mnogo, mnogo podobnega pri svojem delu za naš narod. Živimo v narodu in z narodom. V ospredje stopa tu predvsem učitelj, ki vzgaja našo decu v pravem, nacionalnem duhu in ga pripravlja za dobrega, zvestega državljan, ki iskreno ljubi svojo domovino svoj

narod in svojega kralja. Govornik hvali da je lep nastop in krasen uspeh pevskega zbora in omenja obenem velike težkoče ter neomajno požrtvovalnost posameznih članov, ki se ne strašijo žrtve, temveč nesebično sodelujejo in dvigajo slovensko pevsko umetnost med našim narodom. Nato napije slovenskemu učiteljstvu. (Viharen aplavz). Nato se oglasi k besedi g. dr. Korenič, predsednik pevskega društva »Kolo«, ki naglašja velik umetniški užitek koncerta in tehnično spretnost zbora ter pristavlja, da takega zbora še ni bilo v Zagrebu. Spominja se sprejema »Kola« v Ljubljani in tesnih vezi, ki vladajo med hrvatskimi in slovenskimi pevci. Želi, da se medsebojno večkrat in pogostokrat obiščemo in tako vsestranske vezi čim bolj poglobimo. Končno dvigne čašo in napije Slovencev.

G. prof. M. Bajuk pozdravi nato društvo »Kolo« in obljublja, da hoče biti v stalnem stiku s hrvatskimi pevci ter napije Kolašem.

Poverjenik UJU Zagreb, gosp. Škavič se končno zahvali vsem, ki so sodelovali pri pripravi za nocojšnji koncert in to novinarjem, muzičarjem, učiteljstvu in sploh vsem, ki so le količjak prispevali k temu. Želi, da smo v delu za kulturno in nacionalno stvar edini in stojimo vedno na stališču enega edinstvenega naroda.

Za tem je bil oficijelni del končan. Na zahtevo udeležencev banketa je moral prevzeti besedo končno tudi urednik zagrebske »Rieči«, g. Ante Kovač (Pfifikus), ki je v svojem šaljivem govoru vzbudil mnogo smeha in zadovoljstva. K sklepu se gg. Škavič in Bajuk spomnita godovnega dne g. dirigenta Srečko Kumarja in mu iskreno čestitata. Pevski zbor UJU pa mu je izročil lep srebrn venec s podpisii vseh pevcev in pevk zbora. G. Kumar se je vsem toplo zahvalil, nakar se je pričela animirana in intimna zabava, ki je trajala pozno v jutro. Ob 5 uri zjutraj se je zbor odpeljal proti Ljubljani s trdnim sklepom, da hoče započeti delo nadaljevati do najvišje mere pevske umetnosti v čast in ponos slovenskemu učiteljstvu.

Anketa učiteljic o gospodinjstvo nadaljevalnem šolstvu.

Tovarišice, lepo in hvaležno polje dela se vam odpira! — Nujna potreba izobrazbe učiteljic za gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo. — Odsek poverjenišva UJU hoče vztrajno podpirati delo učiteljic.

(Konec.)

Tov. referentka Pleškova pojasnjuje na vprašanje tov. Mencina, kako si predstavlja sodelovanje druge učiteljice odnosno pomočnice pri pouku v gosp. nad. šolah. Ako je več kot 10 učenk, je ta nujno potrebna in napraviti je treba dva oddelka. Pomočnica je tudi lahko kaka šivilja ali dobro izveščana gospodinja. Vodi šivanje ali nadzira druga gospodinjstva dela, kakor pranje, likanje po navodilih glavne učiteljice. Tov. Sušnikova: Meni pomaga navadna šivilja, ki dela pod mojim nadzorstvom in sem z njo prav zadovoljna. Tov. Bregantova vprašuje, če se da dekletom tudi prilika pospravljati spalnico in kje. Tov. Pleškova omenja, da se dekleta uče pospravljati jedilnico. Tov. Bežgerjeva je mnenja, da je pospravljanje spalnice zelo važno, ker se ji je pripetilo na tečaju, da so dekleta vprašala, čemu sta potrebni dve njuhi. Tov. poverjenik A. Skulj: Takli slučaj drastično osvetljujejo razmere, v katerih živi marsikje naše ljudstvo. Zato je predvsem potrebna, da ima učiteljica nekaj življenjske izkušnje, ker je pogosto treba dati dekletom šele najenostavnejše pojme o gospodinjstvu in higijeni in mora zato teorijo stopiti v ozadje. Tov. Dolinarjeva želi, da bi se na kak način omogočila udeležba večjega števila deklet pri pouku. Tov. V. Zupančičeva: Kjer je mnogo mladine, naj se vzporedno vršita dva tečaja. Tov. Pleškova vzdržuje svoje mnenje, da je teoretiški pouk tudi zelo potreben zato, ker pokaže teorija namen dela in uči misliti. Delo se vrši z razumom in učiteljica sama ima od takega pouka in priprave nanj svoj dobiček.

Učni čas.

Tov. poverjenik A. Skulj: Treba je, da se razgovorimo tudi o učnem času, to je težavno vprašanje. V poštve bi prišel le četrtek. Tov. Marinkova: Na šolah z nerazdeljenim poukom četrki niso prosti. Tov. Rakova: Pri nas v Mostah, kjer so večinoma delavski otroci, je mogoč pouk le po 7. uri zvečer. Ob nedeljah pa traja pouk ves dan. Tov. Rupnikova navaja, da je ponekod učiteljica fizično prešibka, da bi poleg drugega napornega dela še zmogla delo na gosp. nad. šoli. Naj bi se za take šole namestila posebna strokovna učiteljica, ki bi v določenem okolišu po nekem vrstnem redu poučevala en dan na eni, en dan na drugi šoli. Tov. poverjenik A. Skulj: S tem bi odvzeli to šolo osnovnošolski učiteljici, ko bi jo baš z njo radi približali ljudstvu. Tega ne moremo dopustiti. Tov. Engelmanova: V izjemnih slučajih bi lahko prišlo na pomoč Kolo jugoslov. sester in bi poslalo svojo potovalno učiteljico. Tov. Mencin: Vrnimo se k predmetu! Pouk je na deželi mogoč le enkrat na teden in treba je na ta ali oni način doseči, da bo dotična učiteljica ta dan drugega pouka prosta. Pouk se bo običajno vršil ob četrkih od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer in to v zimskih mesecih. Tov. referentka se je izrekla za to, da bi se pouk tudi v poletnih mesecih, dasi bolj poredko vršil in to radi predmetov, ki jih pozjmi ni mogoče praktično poučevati. Vendar je treba upeljavo poletnega pouka prepustiti dobri volji učiteljice, siliti k temu se je ne bo dalo. Tov. poverjenik meni, da se je dela oprijeti takoj. Učni čas se mora določati po krajevnih razmerah. Tudi učni prostori se dobe, ako je ljudstvo stvarni naklonjeno. Prosvetna oblast naj oprosti, ako drugače ni mogoče učiteljico za določen dan v tednu pouka v osnovni šoli in ako drugače ne kaže, naj jo nadomešča drugo učiteljstvo, ki pri nadaljevalnem pouku ne sodeluje.

Učna snov, učni načrt, učila.

Tov. Hreščak se oglašja z ozirom na splošno važnost tega vprašanja. Treba je fiksirati, da ta šola ne more biti strokovna, ampak vzgojna. Po-

vdarja naj se, da je naloga žene sodelovati na narodovem gospodarskem in kulturnem napredku. Odpirati ji je treba oči, da razume svoj čas; sintezo tega časa in njegove potrebe. Priporoča tovariščam, da se zanimajo za ljudsko prosveto na Danskem in za literaturo o ljudski visoki šoli. Tov. Mencin: O tem, kakšen značaj imej nadaljevalna šola, se je vršilo že mnogo debat. Pridružujem se stališču, ki so si ga osvojili v sosednih alpskih deželah, da nadaljevalna šola ne bodi strogo strokovna pa tudi ne kaka ustanova za splošno izobraževanje, ampak naj kot praktična poklicna in vzgojna šola služi življenjskim potrebam in nalogam onega stanu, ki mu je namenjena in naj nosi njegovo obilježje. Glede učnega načrta je zato, da se omeji na najvažnejše, najpotrebnejše stvari, ker je bolje obravnavati manj stvari in to dobro, kot povsod nekaj in nikjer nič; zato se mu zdi učni načrt, kakor si ga zamišlja tov. referentka nekoliko preobširen. Tov. Pleškova: Pri sestavi učnega načrta in izbiri učne snovi se je treba predvsem ozirati na krajevne razmere. Ako je n. pr. v kakem kraju mlekarstvo močno razvito, je prav, ako se mu posveti v gospod. šoli nekaj ur.

Izobrazba učiteljic za gosp. šolstvo.

Tov. Jerica Zemljanova opozarja, sklicevaje se na svoje bogate izkušnje kot strokovna učiteljica, na ovire in težave, ki jih bomo srečavali pri izvedbi načrtov. Tovarišice naj naloge ne jemljejo prelahko. Težka in trnjeva je pot do cilja. Brez dobre strokovne izobrazbe naj se učiteljica ne loti dela. Treba ji je torej dati najprej priliko, da si to pridobi. Tov. Pleškova je istega mnenja in opozarja na to, da je ljudstvo napram delu, ki je plačano, bolj kritično, kot napram delu, ki ga brezplačno opravljamo. Tov. poverjenik je mnenja, da je gotovo treba nekaj prakse v gospodinjstvi poslih, ni pa na mestu prevelika skepsa in ne smemo presojati stvari s preveč kritičnega strokovnega vidika, inace ne pridemo nikamor. V prvi vrsti je treba vneeti za stvar in poznanja psihe in potreb naroda. Treba je, da gremo, kjer so glavni pogoji dani, takoj na delo. Tov. Hreščak opozarja na pomem samoozobraževalnih krožkov za nadaljnjo izobrazbo učiteljic. Tov. Mencin: Za temeljitejšo, pravno učiteljic v našem smislu bi bil potreben obisk najmanj enoletnega tečaja; zato zahtevamo ustanovitve take šole v posebnem zavodu z internatom. Dokler se ta naša zahteva ne realizira, pa naj se kot izhod v silo prireajo pettedenski tečaji za one učiteljice, ki bi bile voljne prevzeti pouk na gospod. nadaljev. šoli. Ker pa je nemogoče v tako kratkem času dati učiteljici vse ono, kar rabi za pouk na teh šolah, zato naj bi se sprejemale v tečaj le učiteljice, ki že razpolagajo s primerno gospodinjstvo prakso. Naloga tečaja bi bila: 1. Uvesti učiteljico v njen delokrog in njene naloge na kmeth, v spoznavanje kulturnih, socialnih in gospodarskih razmer kmetskega naroda; 2. upeljati jo praktično v delo v gospod. nadaljev. šolo, da bo ob koncu tečaja vedela, kako se naj loti svoje naloge v nadaljev. šoli.

Vzdrževanje šole in nagrada učiteljicam.

Tov. poverjenik predlaga, da se glede vzdrževanja šole in honoriranja učiteljic sprejme isto stališče, kot si ga je osvojila anketa za kmetske nadaljev. šole ter to stališče kratko pojasni. Predlog se brez debate sprejme.

K zaključku prečita tov. Mencin resolucijo (ki smo jo že objavili). Sprejeta je bila soglasno, poverjeništvu UJU pa je postavilo, zopet nov močen temelj za svoje delovanje v proslah slovenskega naroda.

Anketa šolskih upraviteljev poverjenišva UJU iz mariborske oblasti.

Kritika nedostatkov v sedanji šolski upravi. — Predlogi šolskih upraviteljev za izboljšanje šolske uprave. — Nujne pravne in materialne zadeve učiteljstva.

(Dne 7. januarja 1928. na III. deški osnovni šoli v Mariboru.)

(Dalje.)

Glede udeležbe moramo korigirati zadnje poročilo v toliko, da je bilo navzočih kakih 250 šolskih upraviteljev in upraviteljic.

Vzroki slabih šolskih razmer.

Pred prehodom k predlogom opozarja tovariš Grčar Viktor v daljših izjavah, ki jih navzoči često glasno odobravajo, na ponovne napade javnih funkcionarjev na učiteljstvo in današnje šole. Mesto, da bi učiteljstvo in šole štili ter poiskali prave vzroke morebitnih neuspehov, se godi ravno nasprotno.

Zbor je na to sprejel sledečo resolucijo:

»Spriči ponovnih napadov od strani javnih funkcionarjev, češ, da je učiteljstvo krivo, ako današnja šola ne daje narodu onega, kar zahteva čas in potreba, ugotavlja anketa šolskih upraviteljev, prepuščajoč ukrepe glede napadov samih poverjeništvu, da je, ako se hoče v tem pogledu izboljšanja, nujno:

1. da se preneha oblastveno od učiteljstva zahtevati vsega mogočega izvenšolskega dela;

2. da se da učiteljstvu mir pri njegovem šolskem delu, t. j. da se postavi že enkrat neko stabilno stanje, da ne bo učiteljstvo vznemirjeno vsakega pol leta z novimi načrti in odredbami.

Anketa izraža končno pričakovanje, da bodo oblastni šolski predstojniki vršili svojo dolžnost in učiteljstvo čuvali pred takimi pavšalnimi napadi celega stanu.

Posebno je bil iznešen povdarek, da je učiteljstvo treba vrniti zopet šoli.

Na to so bili stavljeni predlogi, pri katerih so živo sodelovali vsi navzoči ter ponovno posegali v debato.

Predlogi za šolsko-upravni odsek pov. UJU.

Ureditve šolstva v Prekmurju:

Tov. Hočevar — Krog. Prevzetje državnih osnovnih šol v Prekmurju. Krajevni šolski odbori na državnih in verskih šolah. — Vprašanje prekmurskega šolstva. Nagrade tajnikom krajevnih šolskih odborov v teh krajih.

Tov. Pternel: Poverjeništvu UJU naj poskrbi, da se določi v predlogu budžeta za proračunsko leto 1928.-29. navedeni kredit 250.000 Din pri razpravi v plenumu za Prekmurje in ne, kakor je napadno določeno za Medjimurje.

Tov. Pternel: Za zdavo in prenavljanje šol v Medjimurju je v predlogu za leto 1928.-29. določena vsota 500.000 Din. Od te vsote se naj nakaže najmanj polovica za razpadajoče šolske stavbe v Prekmurju.

(Tema dvema predlogoma se je priznala nujnost ter se šolsko-upravnemu odseku naroča, da ju obravnava in izdela predloge na prvi seji.)

Nujne zahteve za obmejno šolstvo:

Tov. Doberšek: Obmejnimi šolskim postojankam in oddaljenim šolam naj se priznajo učiteljstvu krajevne doklade.

Tov. Jakopc Karel: 1. odsek za obmejno šolstvo UJU naj se oživi;

2. na obmejne šole naj se nameščajo učne osebe zelo previdno;

3. upravitelji obmejnih šol z manjšinskimi vzpostavitelji naj pri določevanju narodnosti otrok — enako postopajo;

4. država naj ob meji ne vzdržuje čisto nemških razredov, ampak, če ni drugače, samo slovensko-nemške — mišljeno samo za nemško decu.

Za preureditev šolske uprave:

Tov. Žolnir: Vse šolske tiskovine se naj revidirajo ter prirede nove — enotne!

Tov. Šijanec — Razvanje: Statistična tabela za glavno ležno poročilo naj se dokončno redigira in poenostavi.

Tov. Žolnir: Izdela se naj pravilnik, da pridejo čimprej do dobrih in enotnih šolskih zvezkov.

Pov. Skulj: Uradni odloki, posebno okrožnice, naj se razmnože v tolikem številu, kolikor je šol v oblasti in pošljejo pristojnim nadzornikom (sr. pogl.) v nadaljnjo dostavo.

To je potrebno radi hitrega poslovanja, razbremenitve nadzornikov in točnega besedila odloka odnosno okrožnice. Z večkratnim prepisavanjem se smisel odloka dostikrat skvari. Odločno zavračamo radi štedenja vpeljan poizkus, da se pošiljajo razni odloki ad cirkulandum, ki naj jih upravitelji prepisujejo.

Tov. Šerbec: Nujno! Prvo polletje naj se sklepe na osnovnih šolah vsako leto 31. januarja. Ako je ta dan nedelja, se izvede sklep dan poprej. Drugo polletje se prične 3. februarja vsakega leta.

Proti taksam za osnovno šolanje:

Tov. Klemenčič — Pobrezje: Naj se odpravi kolkovanje »Izkazov« za osnovno šolo ali pa naj vsaj velja en kolek za vsa leta.

Tov. Hren — Studenci: Nameravano obdačenje šolske dece s finančnim zakonom po Din 10 za zdravstvene institucije — naj se prepreči!

Moderno beračenje po šolah:

Tov. Doberšek: 1. Naj se prepove vsako zbiranje denarja po šolah!

2. Šolska oblast naj ne pošilja nikakršnih knjig v razprodajo med šolsko mladino.

Poverl. Skulj: Priporočanje, nakupovanje raznih publikacij in del, o katerih ni znano, da so prvovrstna in za naše razmere primerna, naj oblasti popolnoma opuste. Priporoče naj samo taka dela, ki imajo trajno umetniško, literarno, vzgojno ali poučno vrednost in ki morejo služiti pouku ali nadaljnji izobrazbi učiteljstva, mladine in naroda. Vse direktne ponudbe od raznih nepoznanih tvrdk, na katerih je vidna le gola trgovska spekulacija, naj šolski nadzorniki in upravitelji odločno zavrnejo.

Predpisi za šolske sluge:

Tov. Žolnir: Izda se naj okvirni red za šolske sluge.

Tov. Mejovšek: Šolski upravitelj mora imeti zakonito ingerenco za nastavljanje in odpust šolskih slug.

Vzpostavitev instančne uradne poti:

Pov. Skulj: Sprejemanje učiteljev po funkcijah višjih šolskih oblasti je omejit na minimum. Na vsak način pa je potrebno, da je o takem obli-

sku informiran šolski upravitelj in sreski nadzornik. Vsak organiziran član pa naj išče v potrebi — če uradno ne pride do svojih pravic — v prvi vrsti pomoči pri organizaciji, ki se bo vsikdar zavzela zanj na pristojnem mestu, ako je njegova zahteva upravičena in če ji je sploh mogoče ustreči.

Nameščanja in premeščanja:

Tov. Peček: Razpisana mesta naj se ne preklicujejo. Premestitve po § 71. naj prenehajo.

Tov. Hočevar: Po členu 71. naj se zasedajo le tista mesta, za katera ni prošilcev.

K uredbi o kraj. in obl. šol. odborih:

Tov. Peček — Ptuj: Krajevni šolski odbori naj preskrbe za vse upravitelje in upraviteljice naturalna stanovanja, oziroma naj plačajo razliko med stanarino, ki jo dobimo in stanarino, ki jo plačamo.

Tov. Gosak — Teharje: V proračunu krajevnih šolskih odborov naj se vnesejo postavke za:

1. šolski vrt; 2. material za rokotvorni pouk; 3. Prosvetni Glasnik in Uradni list; 4. za razredne potrebščine, ločeno od potrebščin za šolsko upravo; 5. naj se v tem smislu preuredi tiskovine in izdajo navodila.

Tov. V. Zaherl: Tajnikom krajevnih šolskih odborov naj se brezpogojno tudi na enorazredniški prizna nagrada 50 Din. Istotako se naj prizna pravica učiteljstva do kuriva in sicer vsaj v izmeri, kakor jo predvideva prva stilizacijska uredba o oblastnih in krajevnih šolskih odborih.

Tov. Žolnir — Ptuj, okol.: Kako bi se lahko najkrajšim potim in najuspešnejše obravnave šolske zamude?

Tov. Cvetko: 1. Eksekutiva pri izterjavanju šolskih glob oziroma pri izvršitvi kazni z zaporom, naj se prenese na politično oblast 1. stopnje. Krajevni šolski odbori in šolski upravitelji si pri tem nakopavajo samo mržnjo in sovraštvo.

Tov. M. Vauda: 1. Šolske prispevke naj plačujejo občine četrtletno ne mesečno.

2. Blagajniško upravljanje naj se ne komplicira; v ostalem ljubljanski predlogi.

Tov. Zdošek: Seje krajevnih šolskih odborov naj se vrše po potrebi, a ne obvezno enkrat na mesec.

Tov. Kramar — Sv. Peter: Oblastni šolski odbor naj razpiše volitve v krajevni šolski odbor v onih občinah, kjer so se občinski odbori po oblasti že potrdili, ker dosedanjí krajevni šolski odbori niso več kompetentni.

Tov. Stuhec Jakob: Naj se vse potrebno ukrene, da se bodo upoštevale odredbe oblastnega šolskega odbora s strani krajevnega šolskega odbora, ki se predlagatelju do danes ni izročil ne pečata ne dopisov.

Tov. Vauda — Šmarjeta: Delujmo na sestavo krajevnega šolskega odbora v tem smislu, da dobe bolj značaj roditeljskih svetov.

Šolski gradbeni fond:

Pov. Skulj: Šolske zgradbe so na mnogih krajih take, da v nobenem oziru ne ustrezajo najprimivnejšim vzgojnim in učnim, kaj še je higien-skim zahtevam. Nujno je, da posvetijo oblastni šolski odbori vsi skrb temu vprašanju in skrb za primerno rešitev zidanja in razširjanja šol. Isto skrb naj posvečajo ureditvi šolskih vrtov. V ta namen naj se osnujejo po oblastnih šolskih gradbenih fondih, za katere naj poišče oblastna skupščina posebne kredite, da se omogoči zidanje in razširjanje šol tudi revnim občinam in tako pospeši izobrazba med najpotrebnejšimi.

Nujna potreba uradnih konferenc:

Tov. Lešnik Mirko: Vpeljejo se naj uradne sreske učiteljske konference. Stroške naj nosijo krajevni šolski odbori. Sreske konference naj izvolijo delegate za oblastne uradne učiteljske konference, katerih stroške naj krijejo oblastni šolski odbori. Zahteva je utemeljena v določilih uredbe o krajevnih in oblastnih šol. odborih.

Pravne in materialne zahteve šol. upraviteljev:

Šolski upravni odsek naj se zavzame za upraviteljske doklade.

2. Prosto naturalno stanovanje ne sme biti obdavčeno, takisto naj se šolskemu upravitelju ne odteguje od stanarine kak znesek. To je neopravičeno poseganje finančne oblasti v pravice krajevnih šolskih odborov.

Tov. Žolnir: Glede ocenitve upraviteljskih stanovanj naj se sestavi neko merilo, po katerem se bodo stanovanja ocenila kolikortoliko enakomerno po vseh srezih.

Tov. Peček: Odpravijo naj se prošnje šolskih upraviteljev za dopust v počitnicah.

Pov. Skulj: V največ primerih ocenjevalne komisije ne polagajo dovolj pažnje na oceno, ki jo dajejo šolski upravitelji, dasi je ta ocena po logični sodbi, ker upravitelj najbolj pozna svojo učno osebo, gotovo upoštevanja vredna. Ako da nadzornik in ocenjevalna komisija drugo oceno, je to za upravitelja silno mučno, in se to dostikrat smatra kot sektaturo. Na vsak način se pa mora upoštevatí ocena šolskega upravitelja glede marljivosti, vestnosti in vedenja. Uvede naj se opisna ocena, ne z golimi številkami, ker je prva bolj jasna ter izključuje pavšalnost.

Tov. M. Vauda: Šolski upravitelji naj ne bodo odgovorni za povišice osnovne plače svojih učiteljev, ampak naj zadevne prijave sami izroče šolskemu upravitelju v nadaljnje uradovanje.

Zaščita učiteljstva v pravnem in materialnem oziru:

V slučaju Zamostje, naj poverjeništvu pripomore navedenemu do zadoščenja, da ne bo trpel mladi tovariš, njegovo napredovanje etc. vsled disciplinskega postopka, ki je uveden napram njemu na ovadbo moža učiteljice B., dočim se ni ozirala višja šolska oblast na njegova uradna poročila in uradno zahtevo po disciplinskem postopanju v zgoraj imenovani zadevi.

Tov. Peček: Nagrade in event. diete zdravstveni komisiji ob priliki pregledovanja bolnega učiteljstva naj plača država.

Tov. Žolnir — Ptuj, okol.: Odsek naj razmišlja, kateri koraki bi bili najuspešnejši, da pridejo kronski upokojenci čimprej do dinarske pokojnine.

„Raduje se življenje nam, saj Radion pere sam!“

RAZUMNA MICA

Razumna Mica uživa svoje življenje. Ne muči se z žehtanjem ali krtačenjem, za njo dela Radion. Radion sam? Ja!

Perite tako:

»Raztopite Radion v mrzli vodi, denite poprej namočeno perilo v to raztopino, kuhajte 20 minut, nato pa izplahnite!«

Perilo je čisto in snežno belo! Drgniti in krtačiti je nepotrebno, ker perilu in rokam samo škodi in — se postane mogoče lepši od tega?

Varuje perilo!

Tov. Wudler: Glede stanarine in kuriva se izdajajo od oblasti nezakoniti odloki. Poverjenstvo UJU naj na stroške organizacije sodnijskim potom doseže končno veljaven odlok zadnje instance.

Tov. Peček: Odpade naj kvalifikacija učiteljev, ki govori, pri katerih društvi učitelj sodeluje.

Tov. E. Tiran: Doseže naj se, da znana naredba državnega sveta, da namreč tečejo povišice plač od dneva podpisa dekreta, velja tudi v slučajih, ko se je slučajno za 24 ur prej podpisalo dekret, kakor pa bi smela povišica teči in ne samo, če se podpiše dekret še le par mesecev prepozno, kar je daleko pogostejše, in pomeni večkrat občutno materialno škodo.

Tov. Firm: Vloge — želj — predlogov in pri- tožb tovarišev na šolske oblasti naj bodo stvarne

in konkretne, da ne smešimo posameznikov, odnosno svojega stanu.

Tov. Peček — Ptuj: Kdo ima pravico do stanovanja, ako je stalen šolski upravitelj dodeljen kakšni šolski oblasti ali ako zavzame kako drugo upraviteljsko mesto in ne upravlja upraviteljskih poslov?

Tov. Žolnir: Odsek naj razpravlja, kaj je pod- vzeti, da bo učitelju, ki je upokojen, brez presledka nakazana pokojnina.

Zaščita učiteljstva s strani oblasti:

Tov. Gačnik: V interesu vzgoje, posebno še nacionalne vzgoje, je nujna potreba, da oblasti ču- vajo ugled učiteljstva med narodom, posebno še v nacionalno ogroženih območjih krajih.

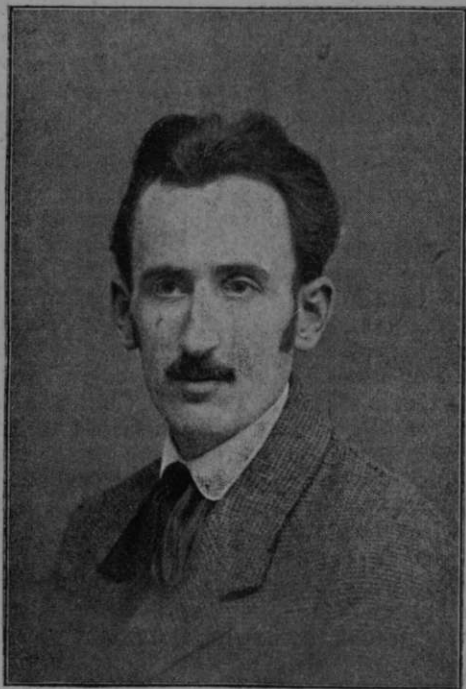
(Konec prihodnjic.)

Vokalni koncert „Zbora slovenskih učitelja UJU“.

Dvorana Hrvatskog glazbenog zavoda, dne 14. I. 1928.

U Zagrebu, 16. januara.

Slaveni imadu samo jedan put, po ko- jemu treba da idu, ako žele da manifesti- raju u muzici svoj rasni tip. To je »zbora«.

Srećko Kumar, zborovodja pevskega zbora UJU učiteljstva v Ljubljani.

Život Slavena, onaj patrijarhalni i pri- rođeni prolazi gotovo uvijek u uskom do- rudi druga sa drugom, čovjeka sa čovjekom ili plemenom. Imademo dokaz za to u našim pučkim obredima, koji se u sva- ko doba godine, pod svim duševnim raspo- loženjima gotovo neizmijenjeni javljaju kod sjevernih kao i kod južnih ili istočnih Sla- vena. Svadba, kotlova, žetva, božić ili pogreb, odigrava se gotovo po istoj, da kažem tako, psihičkoj »režiji« u sviju Slovena.

Ustavimo li se kod ovoga fakta, pa po- mislimo li na muziku, sa kojom su ti obredi u savezu, naći ćemo i opet jednu zajedničku osobinu: Sloven osjeća kolektivno u ovim zgodama, te svoje duševne pokrete prelijeva u skladnu zajedničku Pjesmu, izvođeci mu- ziku u »zbora«.

Tako smo evo i kod toga anatemisano- ga »zbora«, kojega nastoje mnogi slavenski (a i naši) kompozitori da potcijene pred or- kestrom ili komornim ansamblom.

A to nije pravo!

Zapadnjak, salonski Evropljanin, hoće sâm da uživa u muzici, pa zatvara vrata svo- jega salona, plaća komorni ansambl, da mu izvodi muziku.

Sloven naprotiv izlazi pred kuću traži druga i pobratima, sabere šaku svojih i sâm izvodi: za sebe i za sve, koji hoće da ga čuju i poznaju.

Tu je kardinalna razlika rasnoga tem- peramenta Slovena i Neslovena.

Sa željom, da još jednom podvučem po- stavljenu konstataciju, da je nama Sloveni- ma muziciranje u »zbora« prirodno, da je čisto naše, da je ono naša kulturna »prčija«, hoću da nadodam i to, da mi treba da zborni ansambl što više upotrebljavamo, da našu zbornu muziku evolucijoniramo do toga ste- pena, da naš »zbora« postane za Evropu jed- nako važan muzički izražaj, kao što im je i orkestar, i komorna muzika (ili ako želite, i »evropski« jazz).

Sa zadovoljstvom mogu da ustvrdim, da smo na dobrom putu, jer imademo dosta dobrih zbornih družina, a imademo i neko- liko zaista dobrih zbornih djela.

Prelazeći na svoju temu, bilježim s oso- bitim zadovoljstvom odličnu muzičku afir- maciju »Zbora Slovenskih Učitelja UJU«, u kojemu zboru sudjeluju naši narodni inte- lektualci, koji s pravim slovenskim uživa- njem pjevaju, drug do druga, svoju dragu slovenačku pjesmu!

Neopisiv trud i napor, jedini je honorar ovim idealnim ljudima, koji pješače po više sati, da uhvate voz za Ljubljanu, gdje vrše pokuse.

To im je najljepše priznanje, jer sam ovaj fakat bjelodano dokazuje, da postoje samo za to, što vole svoju pjesmu, i što žele da vrše lijepu nacionalnu kulturnu misiju. Glasovno dobar zbor (oko 70 članica i članova), sa prvoklasnim ženskim ansam- blom, prikazao nam je novu i najnoviju slo- venačku zbornu pjesmu.

Ovaj njihov koncert naučio je i nas i njih nećemo: nas, kojima su došli. tomu, kako treba da se inteligentno predaje tekst kompozicije, a da se kod toga sačuva mu- zička arhitektura djela, da se istakne važno, a ukusno premosti ono »manje važno« u kompoziciji, što (možda izuzevši Bacha), go- tovo svaki kompozitor sagriješiti za volju »forme« ili ličnoga temperamenta.

Slovenski učitelji mogli su kod nas da opaze to, da ih je naša koncertna publika razumjela i toplo i bratski honorirala pri- znanjem za njihov duševni dar. Istodobno da je naša publika primila neka djela sa spontanom i općim oduševljenjem, a da je kod nekih ostala hladnija.

U čemu je stvar?

Današnji kompozitori na kulturnom Za- padu i Sjeveru. toliko su daleki u civilizaciji i u spoljašnjoj kulturi, da se kod njih već sasvim izbrisao trag nekadanje čiste rasne primitive. Seljak postao je tamo građanin, gospodin, čovjek sa određenim zanimanjem. Pučki se pjevač izgubio, obukao je odijelo velegrada, oboleo je i tjelesno i duševno, te je postao profesionalni literata. To je neizbježna evolucija koja i nas jednom čeka. Muzičar Evropljanin uzima tekst svojih savremenih drugova pjesnika, pa ga tumači u svojoj muzici.

Naš narod opet, ostao je u velikoj ve- ćini još seljak. U njemu je živjelo i umiralo

mnogo primitivnih, bezimernih pjevača, koji su nam ostavili našu pučku pjesmu. U njoj su sabrani i gusto kondenzovani naši osje- čaji, naše veselje i naša tuga.

Naši (jugoslovenski) pjesnici, kao u prkos, stali su da hvataju duh Evrope, pa su zapjevali onako, kako i njihovi umjetnički sličnici u »velikom svijetu«.

Dobili smo našu umjetnu liriku, koja (u većini slučajeva) nema biljega slavenskoga. Navodim primjer.

Krasna lirika F. Zbašnika, koju je upo- trijebio L. M. Škerjanc za svoju zbornu kom- poziciju »Kmetiške pesmi«, ljepša je (po mo- jem dubokom uvjerenju) onda, kad je čov- jek čita. Ona je intimna i subjektivna. Kad je pjeva zbor od 70 ljudi, postaje ta delikatna lirika kolektivan osjećaj, a tu je i krivnja nje- zina promašena djelovanja na slušatelja: pjesma ostaje neizživljena, jer svaki član ma- se ne može na isti način da tu liriku osjeti i istodobno muzički protumači. Tu je koli- zija teksta, muzike i reprodukcije tolika, da nije moguće uspostaviti ravnotežu.

Sasvim je druga stvar Župančičev »Ci- cibac«. U njemu je priprosti pučki duh pot- puno sačuvan, a kompozitor može da ga lako spremi za zbornu izvajanje, jer masa može laki, naivan ili groteskni duh teksta da ovlada i vjerno da predade slušateljima.

Prvi dio programa (Adamič »Vragova nevesta« i »Vijola«, ter Škerjanc »Kmetiške pesmi«) za mješoviti zbor postavlja najteže tehničke zahtjeve za zbor. U ovom su sluča- ju izvađači virtuosno izvršili svoju dužnost. Muzički su djela u ovom dijelu programa više interesantna sa stanovišta reproduktiv- noga.

Ne umanjujući serijoznost kompozicij- skog rada gg. Adamiča i Škerjancu, moram da priznam, da mi je opreka između lirskoga i koralnoga ansambla (dodavši k tomu i pot- puno instrumentalno pisane dionice zbora) mnogo oduzela od onoga primarnoga uživa- nja ove muzike, koje s pravom moramo da tražimo i da dobijemo od zborne kompo- zicije, koja nosi karakter kolektivnosti.

Drugi dio (ženski zborovi) gg. Lajovica (»Kolednici« i »Žabe«), te Ravnika »Zimska pesem« i »Kmetiška« uspostavio je opet onaj sklad između teksta i ansambla, u toli- koj mjeri, da su neke kompozicije i opeto- vane. Osobito ističem djela g. Ravnika (kod nas skoro nepoznata!), koja su ostavila (osobita prva) dubok dojam. Izvrstan ženski zbor lijepih i punih glasova, virtuosno gibak i izrađen, ostao će nam u najljepšoj uspome- ni. Oba mlada pijanista diskretno su izvela dosta težak klavirski part.

Treći dio programa, sa kompozicijama gg. Lajovica (»Zlato u Blatni vasi«) i Ada- miča (»Svatovske«), našemu je shvaćanju zborne muzike najbliži, te je zaista tako naj- bolje završene ovaj interesantan program.

G. Adamič pošao je u svojim »Svatov- skim pjesmama« onim putem, kuda treba da mi svi podemo: pučkom obredu, jer je tu duh zborni nužno uvjetovan, a izražajna su sredstva najbrojnija i, što je glavno, sve je to samo naše: slavensko! Tu se javio i g. Krizaj, koji je lijepim glasom ukusno izveo svoj solo.

Požrtvovnomu zboru dokazala je naša muzikalna publika u dvorani, da ga je raz- zumjela i zavoljela. O muzičaru, svojem drugu g. Srećku Kumaru, moram ja da kažem. Što? Za onaj ogromni duševni rad, koji je on proživio sa svojim idealnim pjevačima, našao je konačno rješenje: pokazao je na- ma, zagrebačkim slušateljima koncerta to, da je Slovenac kao interpret isto tako seri- zozan, kao što i mi nastojimo da budemo. Predstavio nam je braću Slovence u punoj njihovoj duševnoj moći, a onda je njegov pogled pao i na one, koji danas pate pod jarmom tudinaca, u čistoj našoj slavenskoj Istri i Gorici, pa je osjetio sama sebe, sve svoje najljepše uspome. Taj je osjećaj prenio, u njih, i to je bolno, teško i moćno zazvučilo.

Ja sam razumio!
A vi?? —

Iza svega. Slovenački su učitelji posjetili Zagreb, svoje drugove učitelje i svoje dru- gove zagrebačke pjevače. Svi su ih spremno dočekali, još ljepše susretali i najljepše se radovali njihovu punomu uspjehu. Jedini su izostali oni, koji svakidan bacaju parole »Sve za našu pjesmu!« i t. d. Izostali su Ve- liki Hrvati (još »veći« od kralja Tomislava?) iz uglednoga »Saveza Hrv. Pjevačkih Dru- štava«. Cilindri gg. starješine predsjednika, artističkoga dirigenta, tajnika (i t. d.) ostali su u kutiji da budu izvađeni opet za kakovu »paradu«. Dolazak najidealnijih pjevača, koji pod najtežim prilikama pjevaju našu pjesmu, bit će, da je za ovu gospodu premalena »pa- rada«.

To je samo dokaz, da su svi oni, koji su izostali, (a nisu smjeli toga da učine!), možda veoma »Veliki Hrvati«, ali veoma, veoma mali Ljudi!

To im kažem, kao rođen Hrvat, zagrep- čanin.
Zlatko Grgošević.

Splošne vesti.

— Za Jugoslovenski dački dom, ki ga misli postaviti Udruženje Jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu, je odobrilo prosvetno ministrtvo zbirko, ki naj se vrši po vseh šolah države od 3. do 10. februaria 1928. »Narodna Prosveta« primaše tozadevni oklic v srbohrvatskem in slovenskem jeziku na vse učiteljske, da naj skuša od vsakega učenca dobiti vsaj dar 1 Din.

— Zakon o osnovnih šolah. V ministr- stvu prosvete je dovršena definitivna stili- zacija novega zakona o osnovnih šolah. Ka- kor poročajo listi, namerava ministrtvo pro- svete v najkrajšem času predložiti načrt Na- rodni skupščini.

— Nove plače sodnikov. Po sprejetju načrta ostanejo sodniki v kategorijah in sku- pinah uradniškega zakona. Položaj sodnika se prične s 6. skupino I. kategorije. Po 4 le- tih napreduje v 5., po nadaljnjih 5 letih v 4., po nadaljnjih 4 letih v 4. B, po nadaljnjih 5 letih službe v 3. skupino z izjemo, da pridejo sodniki okrajnih sodišč v 3. skupino lede po 22 letih sodniške službe. Položajna plača predsednika okrožnega sodišča in apelacij- skih sodnikov se začne s 4. skupino I. kate- gorije. Napredujejo pa ti sodniki po 14 letih službe v 4. B skupino. Če pa so bili štiri leta predsedniki ali apelacijski sodniki ali so do- vršili 18 let sodniške službe, napredujejo v 3. skupino I. kategorije. Podpredsedniki ape- lacijskih sodišč imajo položajno plačo 3. skupine. Napredujejo po štirih letih v 3. B skupino. Ravno tako napredujejo apelacijski sodniki po 8 letih v 3. skupino. Predsedniki apelacijskih sodišč in sodniki kasacijskih so- dišč imajo položajno plačo 2. skupine. Po štirih letih napredujejo v 2. B skupino. Pred- sedniki kasacijskega sodišča imajo plačo dr- žavnega podtajnika. S tem so se uvedle za možnost napredovanja tri nove skupine, in sicer 2. B skupina s položajno plačo 45.000 Din, 3. B s 39.000 Din, 4. B s 18.000 Din polo- žajne plače. Glede osnovne plače, stanarine ter osebnih draginskih doklad veljajo do- ločbe uradniškega zakona. Specijalne sodni- ške doklade so se mesečno določile takele: Sodniki okrajnih in okrožnih sodišč 1000 Din. Sodniki okrožnih sodišč po štirih letih 1200 Din. Predstojniki okrajnih sodišč 1500 Din. Predsedniki okrožnih sodišč in apelacijski sodniki 2000 Din. Podpredsedniki apelacij- skih sodišč 2500 Din. Predsedniki apelacij- skih sodišč in kasacijski sodniki 3000 Din. Podpredsedniki kasacijskega sodišča 3500 Din. Predsednik kasacijskega sodišča 4000 Din. Sodniški pripravniki, pristavi in sekre- tarji imajo položajno plačo 9., 8. in 7. sku- pine. Sodniki-pripravniki imajo doklado po 200 Din. Pristavi in sekretarji po 600 Din

mesečno. Če pristavi ne pridejo na višje mesto, napredujejo po 5 letih iz 8. v 7. skupino. Prevedba se izvrši na dan 1. aprila 1929 po določilih novega zakona. V nižjo skupino, kakor je že kdo ima, se ne more prevesti.

— **Sklep 1. polletja na osnovnih šolah.** Ministrstvo prosvete odreja z odlokom O. N. br. 3366 z dne 13. januarja 1928, da se na vseh osnovnih šolah zaključijo letos prvo polletje dne 31. januarja opoldne. Drugo polletje se začne dne 6. februarja zjutraj.

— **Partizanstvo i slovenačko učiteljstvo.** Pod tem naslovom je izšel v »Narodni Prosveti« z dne 8. januarja članek tov. Hrena, ki je bil objavljen v »Učit. Tovarišu« dne 29. septembra 1927.

— **Izprememba v nadzorništvu.** Kakor poročajo listi, je za sreskega šolskega nadzornika v Kočevju imenovan Alojzij Peterlin. Ob tej priliki se obregne »Edinstvo« ob UJU, da bi se moralo kot en mož dvigniti in za vzeti za dosedanjega nadzornika Teodorja Betrianija. Izjavni odgovorjamo, da je bil tov. Alojzij Peterlin med nadzorniki didati, ki so jih društva predlagala pov. UJU, torej more že uživati zaupanje učiteljsstva, ni pa UJU krivo, če je bil tov. Betrianij izmenjan. Zakaj se pa ni »Edinstvo« dvignilo kot en mož in se ni zavzelo za Betrianija ter ni preprečilo njegove odstavitve? Pamet, ljudje božji in bodimo v prvi vrsti šolniki, pa bo tudi takih »persekucij« konec. Prepričani smo, da si učiteljstvo ne želi nadzornikov, ki bi ostentativno dvigali svoje »fane«, pa najsi bo na eno ali drugo stran.

— **Premeščanje z učiteljicami poročenih uradnikov.** Prosvetno ministrstvo je izdalo odlok, ki v njem naproša vsa druga državna oblastva, da pri eventualnih premeščanjih podrejenih uradnikov, poročenih z učiteljicami, stopijo prej v stik s prosvetnimi oblastmi dotičnega kraja, kamor ima biti uradnik premeščen, da se s tem zagotovi tudi premeščenje soproge učiteljice. Vsa ta skrb ministra pa ni morda posvečena temu, da bi zakonca ne živela ločeno, temveč radi tega, da bi ne prejela oba polnih draginskih dokladov.

— **Več kolegijsnosti in zavesti za skupno delo.** Na neki šoli je uprizorilo učiteljstvo s sodelovanjem domačih fantov in deklet, na šolskem odrdu dramatično igr. Čisti dohodek se uporabi za šolsko knjižnico. — Fantje so hodili, v snegu in mrazu, po eno uro daleč redno k vajah; ni pa prišla blizu najmlajša učna oseba na tej šoli. niti na dan prireditve, ko ji je nekdo očital to netaktnost napram učiteljstvu in šoli, se je odrezala: »Ne dolgujem odgovorale« — Brez komentarja!

— **Akademija znanosti in umetnosti.** Narodna galerija v Ljubljani je izdala pro-pagandno knjižico, v kateri opisuje potrebe in naloge Akademije znanosti. Na prvem mestu pa je proglas na slovensko javnost, ki naj prispeva v fond Akademije in Narodne galerije.

— **Mednarodni kongres za umetnostni pouk, risanje in priučeno umetnost** se vrši v Pragi od 30. julija do 5. avgusta 1928. Udeležili se ga bodo delegati vseh držav. Program kongresa je sledeči: A. Risanje kot temelj ročnega dela. 1. V obče izobraževalnih šolah. 2. v strokovnih šolah. Aa: Zveza med risanjem in računim delom pri učiteljski izobrazbi. B. Barva. Njen pomen za šolo in življenje, metoda pouka; izenačenje slikanja. — Za časa kongresa bo prirejena tudi razstava risb, deških in deklinskih ročnih del in modeliranih izdelkov. Razstavljeni pa bodo izdelki vseh šol, osnovnih, meščanskih strokovnih, srednjih in visokih. Častni pokrovitelj tega kongresa bo prezident ČSR, pokrovitelj pa prosvetni minister. V kongres se je vršil leta 1925. v Parizu. Prospekte pošilja: Organisations-Ausschuss des VI. internationalen Kongresses für Kunstunterricht Zeichnen u Angewandte Kunst Praha XIX., pošta 47 ČSR.

— **Fond za slovensko Akademijo znanosti in umetnosti** in za Narodno galerijo. Poziv slovenski javnosti, naj prispeva v Fond za Akademijo in Galerijo, ki bo podlaga za ustanovitev naših najvišjih prosvetnih zavodov, je našel popolno razumevanje. V dnevnih listih je objavljen prvi seznam prispevkov v vrednost slovenski javnosti in bomo poslej redno priobčevali imena darovateljev v časovnem redu. A. Ustanovitelji Akademije in Galerije. (Dar najmanj 100.000 Din). B. Zidarji Akademije in Galerije. (Dar najmanj 10.000 Din). C. Mnogi so darovali, oziroma votirali po 5000 Din in manjše vsote. Narodna galerija kot upravitelj Fonda, izreka vsem darovateljem iskreno zahvalo za razumevanje in podpiranje naše največje kulturne naloge ter prosi ostale slovenske občine, zavode in posameznike naj sledijo zgledu prvih darovateljev. Fond ima svoj lastni čekovni račun v Ljubljani, št. 10.535.

— **Za petdesetletnico Otona Župančiča** izda »Ljubljanski Zvon« v založbi Tiskovne zadruge poseben jubilejni zbornik. V njem se objavijo poleg številnih člankov in esejev, ki osvetljujejo pesnikovo delo od raznih strani, tudi bibliografski in biografski podatki. Vsem ljubiteljem Župančičevih poezij priporočamo da ta zbornik takoj naroče, ker je naklada knjige zelo nizka. Zbornik bo veljal broš. 42 Din. v platno vezan 52 Din, poštnina 3 Din. Naročila sprejema knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54 in njena podružnica v Mariboru, Aleksandrova ul. 13.

— **Opozarjamo tovariše(ice)** na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovariše in tovariši oziraju pri nakupu in naročilih na trdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišu«.

— **Opozarjamo na inserat trdke ROZMAN** in prosimo, da se p. n. učiteljstvo pri nakupu sklicuje na nj.

— **Društvo slov. učiteljic** v Ljubljani vabi poročenice vseh okrajev k sebi širšega odbora, ki se vrši 1. februarja ob pol 3. uri popoldne na osnovni šoli pri sv. Jakobu. Pričakujemo popolno udeležbo.

— **Nov način pranja.** Namoči perilo pa ga 20 minut kuhaj v rastopini »RADIONA«, potem izperi in osuši. Pranje ni več težko delo, temveč zabava.

— **Izgubljen raj** je za človeka izgubljeno zdravje. Kolikokrat je to propadlo radi zamarnenega kašlja ali bronhijalnega katarja. Od začetka bi se lahko pomagalo, toda čestokrat se ne ve dovolj ceniti resnost položaja in se ne uporabi to, kar bi bilo pravilno. Od mnogih zdravnikov so priznane KALSERJEVE PRSNE KARAMELE s tremi jelskami kot izborne, ker ne kvarijo želodca in vedno prinesejo sigurno pomoč.

— **Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28.**, ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav piščlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

Kune in vse druge kože divjačine

kupuje v vsaki količini

D. Zdravič

Ljubljana, Florjanska ulica št. 9

Pokret učiteljic.

TOVARIŠICAM MARIBORSKE OBLASTI!

Ljubljanska anketa je najodločnejše manifestirala voljo osnovnošolskih učiteljic, da vzamejo poklicno vzgojo in izobrazbo zrelejši ženske mladine v svoje roke in hočejo imeti zato odločilno besedo pri ureditvi gospodinjstva nadaljevalnega šolstva. Stojijo med pred važnimi odločitvami. Treba je, da smo v svojih zahtevah popolnoma solidarni in da posežemo inicijativno v organizacijo tega šolstva. Prihodnji jesen se mora na vsak način ustanoviti znatno število gospodinjstev nadaljevalnih šol, najti se morajo torej tudi učiteljice, ki prevzamejo pouk in treba je, da se pripravijo za to svojo nalogo. Zato hočemo dati tudi tovarišicam iz mariborske oblasti priliko, da povedo svoje mnenje in se pouče o naših načrtih in zahtevah. V ta namen sklicujemo dva sestanka, in sicer v Celju, dne 3. februarja, in v Mariboru, dne 4. februarja t. l. kakor v Ljubljani se bo vršila diskusija na temelju informativnih referatov.

Pozivljamo vse tovarišice, ki se zanjajo za stvar, da se v čim večjem številu udeležijo sestanka, in sicer v kraju, ki jim je prikladnejši. Računamo zlasti na one, ki imajo že nekaj prakse v gospodinjstvih poslih in bi zato kot prve lahko prevzele pouk v gospodinjstvi nadaljevalni šoli. Začetek ob 10. uri. Prostor naznanimo v prihodnji številki »Učit. Tovariša«.

Odsek za nadaljevalno šolstvo.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— **KROŽKI, LJUBLJANA OKOLICA.** Tov. sklicateljcem (icam) krožkov društva Ljubljana-okolica se naznanja, da je društvo ni referent za samoizobrazbo tov. L. Tavčar na Rakitni. Nanj je torej nasloviti drugi izvod zapisnika krožkovih sestankov. Obenem se naproša tov. sklicateljce(ice), naj sestavijo pri vsem članstvu svojega krožka statistiko o izvenšolskem delu, kakor jo predpisuje to zadevna okrožnica. Tajnica.

— **Oio Delo v krožkih.**

57. Cerklje ob Krki. Drugič je ta krožek zboroval 17. decembra l. l. ob udeležbi 12 tov. Razpravljal je temo »Vladani in vlada« joči pred Kristusom.

58. Radovljica. Prvič je zboroval krožek 12. oktobra l. l. Prisotnih 9. V razpravi poimen krožkov in Zgečev »Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda«.

59. Radovljica. Drugi sestanek 26. oktobra l. l. Udeležencev 9. Nadaljevanje razprave o Zgečev knjiži in o delovni šoli. Ker »Oio« ni prejel poročil o teh dveh sestankih radovljiskega krožka, je pomotoma naznanil v 24 številki »Učit. Tov.« dva poznejša sestanka za prvega in drugega. Radovljiski krožek je zboroval torej že štirikrat, kar z veseljem popravljamo.

60. Sv. Jurij ob južni žel. je zboroval drugič 10. t. m. ob udeležbi 11 tov. Razpravljal je 1., 2. in 3. poglavje iz brošure »O liberalizmu«.

61. Apaška kotlina. Krožek se je prvič sestal 12. t. m. Prisotnih 6. Določil je svoje delo za prihodnje sestanke. Razun brošure o liberalizmu se bo razpravljala tudi brošura »Ljudske visoke šole« ter izvlečki iz nekaterih Foersterjevih pedagoških knjig.

62. Ljubljana — učiteljskišniki. Četrti sestanek se je vršil 14. t. m. Razpravljal je o rezultatih osnovne šole in o potrebi nadaljevalnega šolstva. Udeležba 7.

63. Višnja gora je zborovala prvič 13. novembra l. l. Radi slabega vremena se je udeležilo samo višnjegorsko učiteljstvo. Določilo se je delo za prihodnje sestanke. Prihodnje zborovanje 15. januarja v Št. Vidu.

64. Št. Pavel pri Preboldu. Prvič je tamkajšnji krožek zboroval 8. t. m. Od 11 članov je bilo navzočih 10. Na dnevnem redu navodila za delo po krožkih ter tri poglavja iz brošure.

65. Rogatec. Krožek se je drugič sestal 14. t. m. Udeležencev 9. Diskusija o nekaterih filozofskih terminih.

66. Št. Ilj pod Turjakom je zboroval prvič 14. t. m. Od 10 tov. 8 prisotnih. Razpravljaj je 1. in 5. poglavje prve brošure ter o novem postopanju pri neopravičenih zamudah.

TVRDKA F. IN I. GORIČAR, LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

priporoča cenj. učiteljstvu perilo za gospode in dame, lastnega izdelka, vseh vrst damsko in otroško konfekcijo, razno manufakturno blago za obleke in perilo, trikotažo, pletenine in druge modne predmete. Pri večjem nakupu olajšani plačilni pogoji!

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

IV. SCHUMI — LJUBLJANA

Trgovina s kurivom. Vodstvo za preskrbo drv in premoga.

Telefon št. 2951 Dolenska cesta Telefon št. 2951 Javnim nameščencem na desetmesečne obroke.

J. C. KOTAR drogerija, parfumerija Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Največja izbira krasnih bluz in otroških obleke KRIŠTOFIČ - BUČAR, LJUBLJANA, Stari trg.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljski dom v Mariboru.** Izkaz za čas od 16. novembra do 31. decembra 1927. Članarina: Ptuj-okolica dekliska osn. šola 100 Din; Št. Ilj v Slov. goricah 450 Din; Maribor, upokojeno učiteljstvo 20 Din; Kojnice, učiteljsko društvo 600 Din; Mežica 100 Din; Ormož, učiteljsko društvo 510 Din; Ljutomer, učit. društvo 960 Din. Darila: Lemberg, Rakušček Josip, šolski uprav. 100 Din; Studenci, Anton Hren, šolski upravitelj, nabral na gostiji Ledinek-Roškar 200 Din (tovariši, posnemajtel); volilo umrlega tov. Gregorja Poljanca 100 Din. Maribor, tovarna Dragotin Roglič (Karočevlji) 250 Din. Devica Marija v Brezju; Petrovič Simon, šolski upravitelj 1 obveznico 7% drž. posojila a 100 Din. Vsem darovalcem prav iskrena zahvala! — Gospodarska podjetja: zemljevidi 6714:50 Din; državni grb 1156:34 Din; »Šola v nebesih« 217 Din. — V Mariboru, 16. januarja 1928. — M. Kožuh, blagajnik.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila točno po povzetju.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslužujte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

POSILANO.

Odgovor gospodu šolskemu upravitelju Ernestu Šušteršiču v Jaršah.

Na Vašo notico v »Narodnem Dnevniku« št. 292. z dne 27. decembra 1927 Vas zagotavljamo, da se Vam ni treba bati napadnega tolmačenja zakaj ne pristopite tudi v tem letu k našemu društvu. Saj se razumemo!

Odbor učiteljskega društva za kamniški okraj.

Ant. Arrigler, t. č. podpreds. Ivo Hrovač, t. č. tajnik.

Pojdite v planine

in na smuk. Ne hodite pa brez pristnih Brajerjevih smuških čevljev ali pa brez pristnih Brajerjevih »gozdarjev«!

J. BRAJER, Ljubljana, Breg št. 1.

Pralnico, likalnico in bogato izbiro vsakovrstnega perila, kakor tudi nogavic in žepnih rut priporoča po nizkih cenah

Heč. Šarc, Ljubljana, Šelenbürgova ulica št. 5.

Nogavice, rokavice, pletenine, bluže, kravate itd. po najnižjih cenah vedno v največji izbiri

F. M. Rozman, Ljubljana, Židovska 7.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Društvena zborovanja UJU.

Vabila:

— **NOVOMEŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto, dne 4. februarja 1928 v Novem mestu z običajnim dnevnim redom. Tajnik.

— **GORNJEGRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje dne 28. januarja 1928 ob 10. uri na Rečici ob Savinji z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju predavanje. Ker so nekatera važna poročila, se pričakuje polnoštevilna udeležba.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 11. februarja 1928 v osnovni šoli v Kočevju takoj po prihodu jutranjega vlaka. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Delovanje krožkov. 3. »O poklicni vzgoji deklice«, ref. tov. Klunova. 4. Izvenšolsko delo. 5. Slučajnosti.

Poročila:

+ **SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ** je zborovalo dne 14. decembra 1927 na Gornjskem.

Situacijsko poročilo: Tovariš predsednik je natančno poročal o seji širjega sosveta 27. novembra v Celju.

Statistika: a) število učiteljstva v okraju 36, b) število članstva v okraju 32, c) število udeležencev pri zborovanjih 24 (zelo slabo vreme).

Samoizobrazba: a) krožek: 1. Poročilo predsednika krožka »Braslovce«. Od 16 članov je bilo 9 navzočih. Snov: Kmetijski pouk v ljudski šoli — podrobni učni načrt.

2. Poročilo predsednikovega namestnika krožka »Vransko«. Navzoči vsi člani. Snov: Predelanje »pravil UJU«. Po skupni debati na zborovanju se sklepa: Iz pravilnika se naj črta ali spremeni: Toč. 5. Častni člani. Toč. 9. Sprejem odstopio. Toč. 9. (Važnejša poročila naj se zberejo in izdajajo v kakih listih, ki bi perijodično izhajali). Toč. 15. Častni člani. Toč. 23. (Primerno k spremembi toč. 9.). Toč. 27. Naj se delovanje podpornorbor. tov. začne popreje — ne šele čez 1 leto. Toč. 30. Diplome naj se odpravijo. Predlagamo, da se 7. poglavje izbriše iz pravil. V slučaju, da ostane, opozarjamo posebno na toč. 32. Namesto besede »morajo« — »se lahko«. Toč. 38.—39. Naj se črta. Toč. 41.—42. Neokusna vaba. Namesto »domov« naj se stavi nekaj, kar se bo gmotno obrestovalo, n. pr. tvornico učil za celo državo. Toč. 47. Član »Samopomoči« more biti vsak učitelj. Glede teritorija posameznih društev naj odloča pristojno poverjenstvo. Toč. 58. Društvo primerno pri kroji. Toč. 60. Primerno k spremembi toč. 57. Slučajnosti. Soglasno je bil sprejet predlog tov. Jarha: »Ker objavljanje razprav o učiteljskih disciplinskih sodiščih v nestanovskih časopisih nikakor ne pospešuje ugleda učiteljskega stanu, stori poverjenstvo UJU Ljubljana potrebne korake, da ostanejo razprave za zidovi sodišč.«

Predlog tov. Jarha: »Društvo naj pristopi korporativno k pedagoški centrali«, je bil soglasno sprejet.

+ **SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 10. decembra 1927 pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Situacijsko poročilo: Tov. Velnar Jože poroča o stanju in delu društva, omeni, da so vsi predsedniki učiteljskih društev v disciplinski preiskavi radi protesta za tov. P. Flešeta, kar pa ne more roditi slabih posledic.

Tov. Golež F. je podal poročilo o seji širjega sosveta v Celju, kar se je vzelo na znanje.

Tov. blagajničarka Vodenik Vera je podala poročilo o stanju blagajne, katero je zadovoljivo.

Statistika: Tov. tajnik J. Štuhec poroča, da je v okraju 48 učiteljev(ice) od teh je več njenih 45, udeležilo se je zborovanja 21 članov(ice).

Sklep: Izreče se graja nad članstvom iz Sv. Benedikta, Sv. Antona in Marije Snežne, ker se nikdo od teh ni udeležil zborovanja.

Samoizobrazba. Ustanovijo se sledeči krožki za samoizobrazbo: 1. krožek: šole Sv. Trojica, Sv. Benedikt in Sv. Anton, sklicatelj tov. Golež. 2. krožek: šole Sv. Rupert in Sv. Barbara; sklicatelj tov. Grögl. 3. krožek: šole Sv. Lenart in Sv. Jurij, sklicatelj tov. Velnar. 4. krožek: šole Sv. Ana in Marija Snežna, sklicatelj tov. Štuhec.

Šolska reforma. Tov. Vranc iz Studencev pri Mariboru, ki se z veliko vnemo udeležuje je za reformno osnovne šole je predaval: »De-

lovna šola. Povedal in pokazal je z doseženi dejstvi, kakšna je bila njegova pot do delovne šole in kakšni so bili uspehi. Princip: »Iz življenja za življenje«, je vodilna nit te reforme v osnovni šoli in preorientacija učitelstva samega. Objektivno rečeno, je predavatelj dosegel s tem izvajanjem prav lep uspeh pri članstvu, vzbudil je v nemo pri marsikom za reformo. Razvila se je živahna debata in želja tudi hospitirati v njegovem razredu, kar je predavatelj radevolje sprejel.

Slučajnosti. Sprejme se predlog tov. Grösgla, da se pri prihodnjem zborovanju pobi-
rajo prostovoljni prispevki za osirotele otrok rodne Ceh.

Prihodnje zborovanje bo v pričetku februarja 1928 z občinim zborom, datum se še določi.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je zborovalo dne 7. decembra 1927 v Ribnici.

Statistika: Učiteljstva v okraju 159. Članstva je 89. Udeležencev 49.

Situacijsko poročilo: Tov. Mervič poroča k spremembi pravil UJU. Z ozirom na to je bila sprejeta resolucija:

»Učiteljstvo kočevskega okraja, organizirano v UJU, zbrano v Ribnici, razpravlja-
joč o osnutku novih pravil naše organizacije, odločno zavrača kulturno bojna stremeljenja, ki jih razvijata Drag. Mihajlovič in Danilo Milanović v brošuri »Osnovi za reorganizacijo UJU.«

Poziva poverjenstvo UJU Ljubljana, naj zastavi ves svoj vpliv, da ne zaidemo zopet v politične vode. Odločno naj bo na straži, da ne dobimo namesto dosedanjih poslabšanih pravil.

Ohranimo svojo avtonomijo v poverjenstvih in pazimo, da nam centralizacija ne uniči sadov dela za resnično stanovsko politično absolutno neodvisno organizacijo.

Tov. Kmet omenja sklep seje širjega sveta v Celju glede Učiteljske tiskarne.

Šolska reforma. Tov. Leo Pibrovec nadaljuje referat o moderni delovni šoli. Poda kratke smernice za posamezne predmete v smislu moderne delovne šole in obravnava po tej novi metodi v 1. razredu črko k in št. 5.

Tov. Peterlin poroča o kmetijsko nadaljevalnem šolstvu. Tov. Kmet in Klunova podata poročilo o teh tečajih iz lastne izkušnje. Po živahni debati je sprejet sklep, naj odstane vodstvo kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol v rokah osnovnošolskega učiteljstva. Na teh šolah naj poučuje krajevno učiteljstvo, predvsem ono z večletno prakso, ki je obiskovalo tečaje te vrste. Pritegnemo naj se k sodelovanju tudi mlajše učne moči, ki se zanimajo za stvar in strokovnjaki, da izpopolnijo naše delo. Učiteljstvo naj bo honorirano.

Slučajnosti: Tov. blagajničarka opominja članstvo na redno plačevanje članarine.

ZBOROVANJE ŠOŠTANJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA dne 15. decembra 1927 v Velenju.

Situacijsko poročilo. Tov. predsednik pozdravi nove člane ter častita tov. Kosarjevi, da jo je občina Skale v znak priznanja imenovala za častno občanko. Dalje poroča o seji širjega sveta v Celju ter o našem razmerju do Učiteljske tiskarne, o uredbi krajevnih in oblastnih šolskih odborov, o zamudah ter o disciplinskem sodišču in o novih učnih načrtih. Dalje poroča o ocenjevanju naturalnih stanovanj ter o sestanku šolskih upraviteljev v Mariboru 5. in 7. januarja. V splošnem nam poda sliko položaja, ki obstoji v organizaciji.

Debate so se udeležili tov. Stopar, Pokrznik, Mlinšek in drugi.

Statistika: V okraju je 48 učit. + 6 mešč. šolskih. Članstva je 47 + 3 mešč. šol. = 50. Udeležencev 39.

Sklepi in predlogi: Tov. Rejec predlaga resolucijo: Pov. UJU Ljubljana naj pred pokrajinsko skupščino obvesti pravočasno vsa društva o morebitnih predlogih, ki zadevajo naše žepe. To pa zato, da bodo imeli delegati točna navodila ter da bodo zastopali res voljo članstva. (Sprejeto).

Predavanja: Dopoldne nam je podal humoristično predavanje o skupščini v Skoplju tov. Jurko. Popoldne je referiral tov. Roš iz Celja o študijskem potovanju v Nemčiji, Avstriji in Čehoslovaški. Podal nam je mnogo

metodičnih novosti moderne šole. Po predavanju se je razvila živahna debata. Tov. Rošu se za trud iskreno zahvaljujemo.

Slučajnosti. Na predlog tov. predsednika Vrečka je članstvo zbralo 300 Din za sirote pok. tov. Ceha. Društvena blagajna da tudi 100 Din, tako da smo sirotam nakazali 400 Din. Pokazali smo, da imamo tovarištvo tudi v dejanjih.

K »Samopomoči« so se prijavili 4 člani.

Po sklepu lista.

Anketa za delovno šolo se vrši v Ljubljani ob semestralnih počitnicah. Podrobnosti javimo v prihodnji številki.

Poverjenstvo UJU v Ljubljani.

Kaiserjeve prsne karamele
s »3 jelkami«

Proti kašlju katarju

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

MOJSTRSKE VIJOLINE

fine, od Din 1000 naprej. Vse glasbene potrebščine. Novodobne strune, ki trajajo na leta. Popravila strokovno. M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova 6.

LISIČJE, ZAJČJE IN VSE DRUGE KOŽE DIVJAČINE

kupuje skozi celo leto in v vsaki količini ter zanesljivo dobro plača Zdravč, Ljubljana, Florijanska ulica 9.

PREMOG, DRVA, KOKS

D. Čebin, Wolfova 1-II. Tel. 27-56.

Vabilo na

17. redni občni zbor

Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge
r. z. z. o. z. v Celju

ki se bo vršil na Svečnico, 2. februarja 1928 ob 10. uri dopoldne v novi okolški deški osnovni šoli v Celju na Dolgom polju po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1927.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Volitev izzrebanih odbornikov načelstva.
5. Slučajnosti.

Učiteljska gospodarska in kreditna zadruga
r. z. z. o. z. v Celju

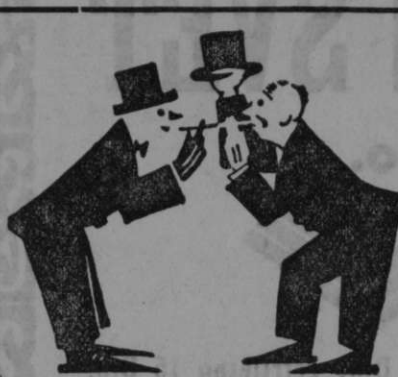
dne 12. januarja 1928.

Načelnik: Branko Zemljč, I. r.

Član načelstva: Fr. Voglar, I. r.

Volno, bombaž

za strojno pletenje in ročna dela
dobite po najnižjih cenah pri
PRELOGU, LJUBLJANA, Stari
trg 12, Židovska ulica 4.

Najboljši in najcenejši
nakup za gospode v
posebnem oddelku
tvrde

A. ŠINKOVEC nasl.

K. SOSS
LJUBLJANA

ENGELBERT FRANCHETTI

Friseur za dame in gospode
v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

Elegantno urejena brivnica
in posebni oddelki za damsko
friziranje, barvanje in
izvrševanje lasnih izdelkov.

Priporoča se gostilna pri
„Tičku na Gričku“

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entlanje, ažuriranje,
tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih
ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Lovske puške.

flobert puške, revolverje, pištole in
vse potrebščine za lov in ribji lov.
Kupujem in prevzemam staro orožje
v komisijko prodajo. — Se priporoča

F. K. KAISER
puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica 6

Preselitev!

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem preselil svoj modni
ateljé iz Galusovega nabrežja

v Šelenburgovo ulico št. 4

ter se najtopleje priporočam še za nadaljnjo naklonjenost.

MARTIN PEVEC.

M. TIČAR, LJUBLJANA
VELETRGOVINA S PAPIRJEM

priporoča vse šolske potrebščine.
NA DROBNO. NA DEBELO
Zvezki po tovarniških cenah.

Import **Export**
dnevno svežega cvetja na veliko in malo

P. CUTIČ

Ljubljana, Miklošičeva cesta 18.

Točna postrežba, najnižje dnevne cene.

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da sem poleg
kavarne »CENTRAL« otvorila

vinotoč in gostilno

s posebnim vhodom. Potrudila se bom, da cenjene goste postrežem
z najboljšim pristnim dalmatinskim in štajerskim vinom.

Ana Miholič, lastnica.

se priporoča za
obilen obisk.

Modroce, otomane, garniture,
spalne divane, spalne
fotelje in tapetniške izdelke
nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana,
Krekov trg št. 7

(poleg »Mestnega doma«).

Gg. učiteljem nudim ugodne
plačilne pogoje!

MR. BAHOVEC

PLANINKA

LEKARNA

MR. BAHOVEC

Ljubljana

Kongresni trg.

Kri čistilni in
kri osvežujoči
zdravilni čaj

Planinka

zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje čreves, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. 1 paket 20 Din. Priporoča: **LEKARNA MR. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg.**

Za izvršitev modernih
portretov ter vsakovrstnih
fotografičnih slik, kakor:
skupine, povečave, interjerjev i. t. d. se priporoča
FOTOGRAFIČNI ATELJE

»VIKTOR«

Ljubljana, Knafjeva ul. 4
nasproti Narodne tiskarne

Franc Lukič

Ljubljana
Stritarjeva ulica št. 9

Priporoča se
konfekcija
in
modna trgovina

**Šolske zvezke, pisanke, spisovnice, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča**
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

**Prodaja jih v korist Učiteljskega doma v
Mariboru in Učitelj. konvikta v Ljubljani.**

Naročajte ŽIVLJENJE IN SVET

tedensko revijo.

Naročnina znaša celoletno 60 Din, polletno 30 Din, četrletno 15 Din.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

DAMSKI SALON

s krasno izbiro vseh vrst klobukov lastnega izdelka in solidnimi cenami, kjer se dobijo tudi vse formice. Cenj. učiteljstvo dobi popust. Se priporoča

„Pompadour“

Ljubljana, Florijanska 3.

En gros **Specijalna** En detail
trgovina vozičkov in koles

V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozičkov in živalnih strojev
ZEMELROK OTON
Lastna tovarna: Tržaška cesta - Gilence.
Prodajalna: Ljubljana, Marjita trg št. 8.

SREČKO POTNIK IN DRUG

parna destilacija, izdelovanje sadnih marmelad ter sadnih sokov i. t. d.

LJUBLJANA, METELKOVA ULICA, ŠT. 13

P. n.

Šolam in šolskim upraviteljem
vljudno priporočam

vse vrste šolskih zvezkov iz najboljšega brezlesnega papirja. — Sprejemam tudi vsa druga v knjigoveško stroko spadajoča dela.

ANTON JANEŽIČ
LJUBLJANA, FLORJANSKA 14.

KNJIGOVEZNICA IN INDUSTRIJA
ŠOLSKIH ZVEZKOV.

Priporoča se
RESTAVRACIJA
HOTEL
LLOYD
LJUBLJANA

Dobra domača hrana. Dobra postrežba, štaj. in. dolenski vina. — Sprejema abonente.

Za obilen obisk se priporoča
BUČAR FR. restavrat.

★
L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

Manufakturo
NA OBROKE

nudi cenj. učiteljstvu ter izdeluje obleke po meri za gospode in dame

M. BAN nasl. **PREVORŠEK**

LJUBLJANA, Resljeva cesta 7

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. - Vedno novosti za plašče. - Posteljno perilo kakor damast-gradl, belo in rjavo blago za rjuhe v poljubnih širjavah, posteljne odeje, zastore, preproge i. t. d.

Žima, perje, puh, kapok od najceneje do najboljše vrste.

Daje tudi na obroke.

Točna postrežba ter solidne cene!

Gröbming - Lesica - Mole :

Srbskohrvatsko-slovenski slovar

Besedni zaklad tega slovarja vsebuje na 432 straneh vse izraze iz vseh knjig, ki so v rabi na naših šolah, poleg tega pa vse izraze iz vsakdanjega življenja za dom in urade, v kolikor so različni od slovenskih. Slovar je opremljen z akcenti, kar je neprecenljive vrednosti za šolo, ker brez akcentov ni mogoče srbohrvaščine pravilno izgovarjati. V slovarju je upoštevana ijekavščina in ekavščina, tako da ne pride človek v zadrego ne pri čitanju hrvaških, ne srbskih knjig.

Ker je naklada slovarja zelo mala in ker bo zato v nekoliko tednih knjiga razprodana, je v Vašem interesu, da slovar čimprej naročite.

Naročila sprejema

Učiteljska knjigarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6
Cena 50 Din. Pri skupnem naročilu (najmanj 10 izvodov) cena à 45 Din.

Slovenski-srbohrvaški slovar je v delu

HIS MASTER'S VOICE

Standart vseh najboljših aparatov
Dobi se samo v specialni trgovini
gramofonov in gramofonskih plošč

A. RAZBERGER, LJUBLJANA

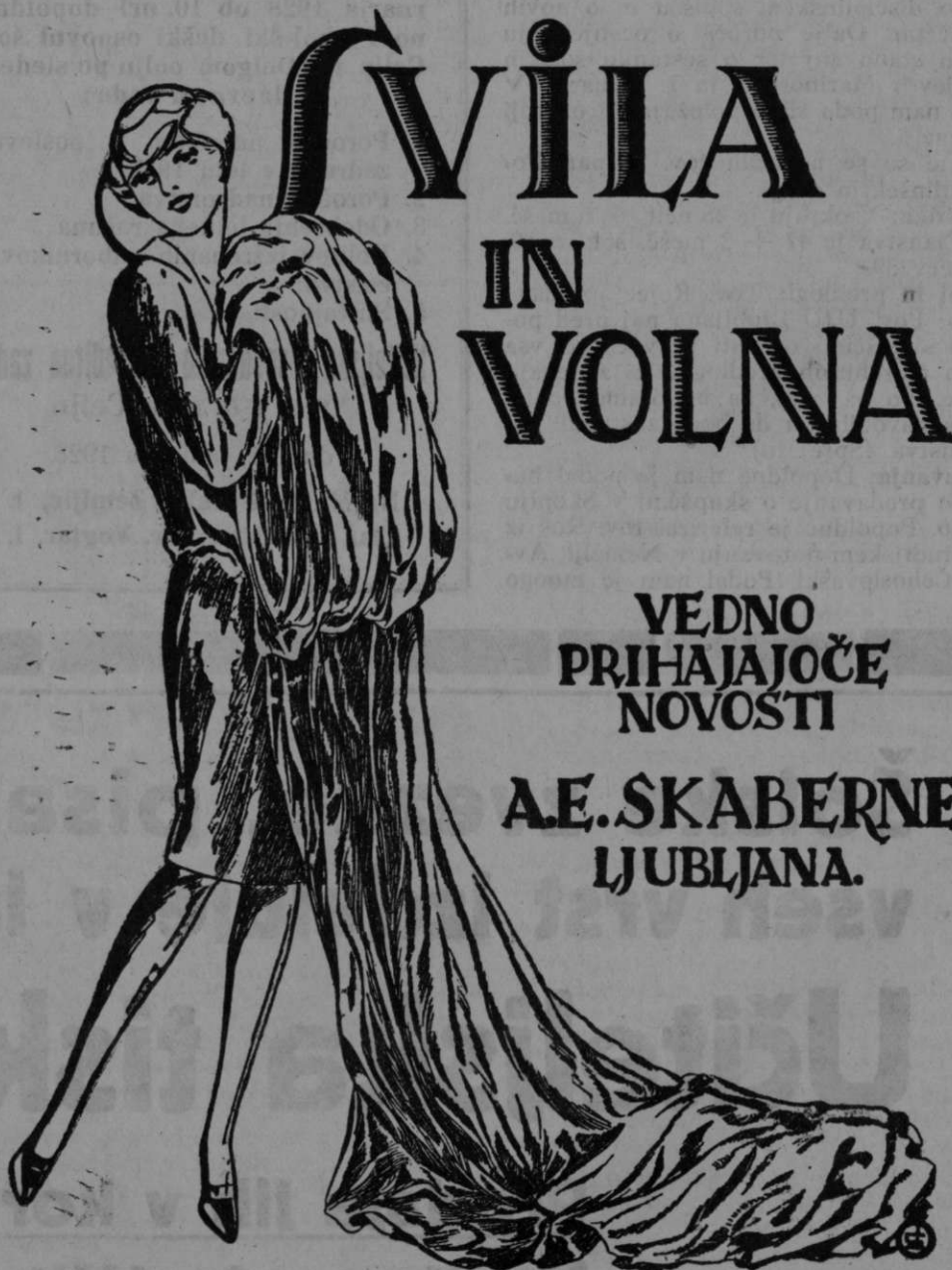
Tavčarjeva ulica šte. 5

Tvorniška zaloga modernih, tehnično dovršenih izdelkov. Zastopstvo tovarn: COLUMBIA, ODEON, POLYPHON, HOMOKORD.

Za vsak aparat dveletno jamstvo.
Ugodni plačilni pogoji. Vsa popravila se izvršujejo v lastni delavnici. Posamezni deli vedno v zalogi.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

SVILA
IN
VOLNA

VEDNO
PRIHAJAJOČE
NOVOSTI

A.E. SKABERNE
LJUBLJANA.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.

Nadzorstvo se je konstituiralo v svoji seji dne 2. februarja 1927.
Načelnik: Fran Gale, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Fran Skulj, šol. nadzornik; člani: Josip Ambrožič, učitelj; Fran Flere, učitelj; Minka Maroutova, šolska ravnateljica v p.; vsi v Ljubljani.
Dne 21. maja in 22. septembra 1927. ter 14. januarja 1928. je nadzorstvo izvršilo glavno revizijo.
Prepričalo se je, da posluje načelstvo uspešno, vsestransko po pravilih in da se računski zaključek za poslovno leto 1927. popolnoma ujema s knjigami, prilogami in blagajniškim stanjem.
Zato predlaga:
XXIV. redni občni zbor izvoli odobriti računski zaključek Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrovane zadruga z omejenim jamstvom, za poslovno leto 1927. ter podeliti načelstvu absolutorij.
V Ljubljani, dne 14. januarja 1928.

Za nadzorstvo:
Načelnik: Fran Gale s. r.
Načelnikov namestnik: Fran Skulj s. r.
Člani: Fran Flere s. r. Minka Maroutova s. r. Josip Ambrožič s. r.

4. Razdelitev čistega dobička.

Čisti dobiček znaša Din 3677.91
Glede razdelitve tega predlaga načelstvo:
a) 7% obresti deležev po § 21. pravil „ 558.60
b) ostanek „ 3119.31
še rezervnemu fondu, ki bo na ta način narastel od 17.903.19 Din na 21.022.50 Din.
Obresti deležev se bodo izplačevale vsak uradni dan po občnem zboru na predložene zadružne knjižice.

Načelstvo:
Načelnik: Alojzij Kecelj s. r.
Blagajnik: Vendelin Sadar s. r.

5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.

Volita se po dva člana v načelstvo in nadzorstvo.
Volita se po dva namestna člana v načelstvo in nadzorstvo.

6. Pregled

o prometu in uspehu za čas od 1. januarja 1922. do 31. decembra 1927.

Poslovno leto	V teku leta										Koncem poslovnega leta																
	novih zadružnikov		vplačanih deležev		novih vlagateljev		vloženo		novih dolžnikov		danih posojil		zadružnikov	deležev		vlagateljev	vlog		dolžnikov	posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva	
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	
1922	42	1287	50	18	155057	02	81	155450	—	496	7987	50	208	197786	72	202	202483	89	852	72	400	—	7760	28			
1923	25	312	50	19	67608	37	57	145670	—	456	8175	—	216	229713	70	172	229228	78	1071	17	750	—	8778	42			
1924	31	387	50	21	152274	75	62	194500	—	479	8187	50	217	308689	57	168	296831	19	1329	22	1050	—	10116	72			
1925	50	625	—	18	211197	01	89	310250	—	521	8737	50	223	360687	58	191	371391	79	2957	74	1725	—	13159	11			
1926	59	737	50	15	301631	19	221	454900	—	569	8100	—	229	511311	90	229	528761	39	3522	63	1450	—	16938	29			
1927	59	737	50	9	115641	07	120	465550	—	612	8612	50	232	623285	92	267	639519	66	3677	91	1700	—	21022	50			

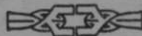
Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

Čekovni račun št. 10.797. registrovana zadruga z omejenim jamstvom. Čekovni račun št. 10.797.

Vabilo

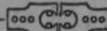
XXIV. rednemu občnemu zboru

ki bo
dne 2. februarja 1928. ob 10. uri v zadružni pisarni v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o zadružnem poslovanju.
 2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1927.
 3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.
 4. Razdelitev čistega dobička.
 5. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.
- Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v smislu § 25. zadružnih pravil sklepčen brez ozira na število navzočih zadružnikov.
- Načelstvo.

1. Poročilo načelstva o zadružnem poslovanju.

Po XXIII. rednem občnem zboru (dne 2. februarja 1927.) se je konstituiralo načelstvo v svoji seji istega dne tako-le:
Načelnik: Alojzij Kecelj, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Juraj Režek, učitelj v p.; blagajnik: Vendelin Sadar, učitelj v p.; člani: Jakob Furlan, nadučitelj v p.; Anton Likozar, nadučitelj v p.; Vita Zupančičeva, strokovna učiteljica v p.; vsi v Ljubljani.
Zadruga je član „Zadružne Zveze v Celju“, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo.
Nadzorstvo je izvršilo glavno revizijo dne 21. maja in 22. septembra 1927. ter 14. januarja 1928.
Načelstvo je imelo tekom poslovnega leta 13 sej.
Zadruga uraduje razen praznikov vsak četrtek in vsako soboto od 1/2 17. do 18. ure.
Koncem leta 1926. je bilo 569 zadružnikov s 42.943 deleži; leta 1927. je pristopilo nanovo 59 zadružnikov s 37.303 deleži; koncem decembra 1927. pa je postala pravoveljavna odpoved 28.396 deležev, izstopilo je 16 zadružnikov; tedaj je koncem leta 1927. 612 zadružnikov s 51.850 deleži. Odpovedani deleži se izplačajo proti predložitvi zadružne knjižice.
Koncem leta 1926. je bilo 229 hranilnih knjižic v vrednosti 511.311.90 Din, nanovo se je izdalo 9 hranilnih knjižic, uničilo pa 6; ostane torej 232 hranilni knjižici v skupni vrednosti 623.285.92 Din. Povprečna hranilna vloga znaša 2686.57 Din.
Zneski do 1000 Din se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske nad 1000 Din pa velja mesečna odpoved. Rentni in invalidski davek plačuje zadruga sama.

Zadruga ima pravico po § 15. svojih pravil za povečanje prometnega fonda najemati izposojila in sprejemati hranilne vloge do višine podpisanih deležev 648.125 Din.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni zadržnik. Obrestna mera je 5 % proti dvomesečni odpovedi pa 7 %. Obrestovanje se pričenja dvakrat na mesec in sicer: 1. in 16. vsakega meseca. Obresti se kapitalizirajo celoletno.

Koncem leta 1926. je bilo zadržnikov dolžnikov 229, ki so dolgovali 528.761'29 Din. Posodilo se je nanovo 120 zadržnikom, 82 zadržnika pa sta posojila popolnoma vrnila. Torej je dolžnikov 267, ki dolgujejo skupaj 639.519'66 Din ali povprek 2395 Din.

Posojila dobivajo le zadržniki proti zadostni varnosti (§ 12. pravil), in sicer se vrača vsakih 100 Din posojila (predujema na 8 podpisanih pasivnih deležev) po načinu:

A	v	12	mesečnih	rokih,	in	sicer	11	rokov	à	9	Din	—	p,	12.	rok	5	Din	87	p
B	"	18	"	"	"	"	17	"	"	6	"	—	"	18.	"	5	"	29	"
C	"	25	"	"	"	"	24	"	"	4	"	50	"	25.	"	1	"	87	"
D	"	38	"	"	"	"	37	"	"	3	"	—	"	38.	"	4	"	63	"
E	"	48	"	"	"	"	47	"	"	2	"	50	"	48.	"	1	"	97	"
F	"	63	"	"	"	"	62	"	"	2	"	—	"	63.	"	2	"	10	"

Zadržniki, ki prosijo za posojilo, morajo imeti vsaj eden (aktiven) delež več podpisan, nego znaša posojilo.

Na dopise brez vposlanih znamk za 5 Din se ne odgovarja. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Načelnik:
Alojzij Kecelj s. r.

Za načelstvo:
Vendelin Sadar s. r.

Blagajnik:
Vendelin Sadar s. r.

2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1927.

Prejemki.				Denarni promet.				Izdatki.			
Št.	Predmet			Din	p	Št.	Predmet			Din	p
1	Gotovina 31. decembra 1926.			1134	11	1	Dana posojila			465550	—
2	Vrnjena posojila			354791	74	2	Deležne vloge			225	—
3	Prejete obresti posojil			53677	08	3	Obresti deležnih vlog			184	83
4	Deležne vloge			737	50	4	Hranilne vloge			115641	07
5	Hranilne vloge			193471	37	5	Obresti hranilnih vlog			84	77
6	Obresti naloženega denarja			371	69	6	Kupljeni inventar			666	—
7	Vpisnina			118	—	7	Naložen denar			2500	—
8	Upravni prejemki			22301	21	8	Podpore			1700	—
9	Naložen denar			201	31	9	Davek			2466	90
10	Prehodni prejemki:					10	Upravni stroški			34219	29
	a) čekovni promet Din 125000'—					11	Prehodni izdatki				
	b) kolki " 4115'50						a) čekovni promet Din 125000'—				
	c) drugi " 25120'—						b) premije " 189'20				
	č) ekspanzar " 230'—			154465	50		c) kolki " 4115'50				
							č) drugi " 25120'—				
							d) ekspanzar " 302'40			154727	10
							Gotovina 31. decembra 1927.			3304	55
				781269	51					781269	51

Promet:
Prejemki Din 781.269'51
Izdatki " 777.964'96
Skupaj Din 1,559.234'47

Dobiček.				Račun dobička in izgube.				Izguba.			
Št.	Predmet			Din	p	Št.	Predmet			Din	p
1	Prejete obresti posojil			53677	08	1	Leta 1926. zaostale obresti posojil . .			1275	54
2	Zaostale obresti posojil			2065	05	2	Obresti hranilnih vlog:				
3	Obresti naloženega denarja			371	69		a) izplačane Din 84'77				
4	Upravni prejemki:						b) kapitalizirane " 34143'72			34228	49
	a) poštnina Din 487'—					3	Davki			2466	90
	b) režija " 20531'21					4	Upravni stroški:				
	c) opomini " 1283'—			22301	21		a) plače Din 29830'—				
							b) stanarina in drugo " 720'—				
							c) poštnina " 340'—				
							č) manipulacija in pro- vizija pošt.hranilnice			1277'85	
							d) razni " 2051'44			34219	29
						5	Podpore			1700	—
						6	5 % pripis rezervnemu fondu			846	90
				78415	03	7	Dobiček			3677	91
										78415	03

Dolg.				Bilanca.				Imetek.			
Št.	Predmet			Din	p	Št.	Predmet			Din	p
1	Deležne vloge			8612	50	1	Posojila			639519	66
2	Nedvignjene obresti deležnih vlog . .			3027	50	2	Zaostale obresti posojil			2065	05
3	Hranilne vloge:					3	Naložen denar			6794	01
	a) po stanju Din 589142'20					4	Inventar			1431	81
	b) kapitaliz. obresti " 34143'72			623285	92	5	Prehodni znesek			3391	94
4	Rezervni fond:					6	Gotovina 31. decembra 1927.			3304	55
	a) po stanju Din 16938'29										
	b) vpisnina " 118'—										
	c) 5 % pripis " 846'90			17903	19						
5	Dobiček			3677	91						
				656507	02					656507	02

V Ljubljani, dne 31. decembra 1927.

Blagajnik:
Vendelin Sadar s. r.

Načelnik:
Alojzij Kecelj s. r.

Člani načelstva:
Vita Zupančičeva s. r.

Načelnikov namestnik:
Juraj Režek s. r.

Anton Likozar s. r.

Ta račun smo z glavnimi in pomožnimi knjigami ter prilogami primerjali in našli v redu.

Načelnik:
Fran Gale s. r.

Načelnikov namestnik:
Fran Skulj s. r.

Člani nadzorstva:
Fran Flere s. r.

Josip Ambrožič s. r.